

İspanyada ihtilâlciler galip vaziyette!

AVRUPA

Taliî insanlar, taliî memleketler olduğu gibi, taliî kıtalar da vardır. Bir zamanlar, bir kıtanın en küçük yarımadası üzerinde, dünya medeniyetlerinin en yükseklerinden biri kuruldu. Peloponezya'da yaşayan insanın bundan 2000 yıl önce düşünüp bulduğu ile Roma geçindi, Rönesans geçindi, Fransanın, Almanyanın, İngilterenin klasikleri geçindi, modern demokrasiler geçindi.

En küçük yarımadasında doğan medeniyet, yeraltı dehlizleri kadar karanlık tarih devirlerinden geçmekle beraber, şimdi Berlin'e doğru genç ellerde koşan ateş gibi, nihayet kitayı sardı ve nura saldı.

Bugün, memleketlerin aydınları konuşurken, — Bir bardak su verir misin?.. gibi, birden bahsederken,

— Humanite'sini çok parlak olarak yapmıştır, derler.

Bu basit sözlerin arkasında halbuki Peloponezya yarımadasının, mücadele, ihtiras, zevk ve bilgi dolu tarihi yatar. Bir insanlık, insanlığın bütün ihtiraslarından geçmek suretiledir ki, bizlere, bugün sakin ve sevinçli kütüphanelerin raflarında duran ölmüş değerdeki mirası bırakmıştır.

İşte nasıl o küçük yarıma da kendi kıt'asını yarattı ise, Asyanın bir yarımadasından başka bir şey almayan Avrupa da Asya'yı ve dünyayı yaratmaktadır.

Gerçi bu iş bugün, Avrupa'nın yüksek refahı ve imtiyazları bahasına cereyan etmektedir. Ve Avrupa, bu şerefli misyonunu ne anlamak ne de yerine getirmek arzusunda.

Fakat bu egoizmi, Avrupanın yalnız bir zihniyetinde buluyoruz: Faşizmde. Daha doğrusu, Avrupanın bu en dar zihniyeti dahi, davanın dünyayı ve insanlığı inşa etmek olduğunu inkâr edemiyor. Yalnız nubu derebeycesine, tahakkümlü, kumanda köprüsünü terketmek kararile ve kendini ırk bakımından dünyadaki bütün diğer insanlardan yüksek görmek nobranlığından fedakârlıkla bu'unmamak temayülüyle yapmak istiyor.

Avrupayı birliğe davet ediyor. Bu birlik, bizzat avrupalı Devamı 2 nci sahifede

Asiler yeni kuvvetler kazanıyor Fastaki ihtilâlcı ordu İspanya toprağına geçiyor

İspanya parası düşmeğe başladı, şimal geçidinde Madrid'e doğru harekete girildi..

Hükümetin stoil kuvvetleri ihtilâlcilere karşı sevk ediliyorlar

İspanyadaki vaziyetin bu günlerde daha mühim ve kat'i bir inkişaf safhasına gireceği dün gelen haberlerden de anlaşılmaktadır. İki tarafın kanlı ve kıyasıya kavgasının daha fazla insan ölümüne ve hattâ milletler arası teşevvüslere yol vermeden, nasıl hal edilecekse edilmesi şayanı arzudur.

İspanyadaki müphem vaziyetin milletler arası durumunu tereddüde düşürdüğü bir hakikattir. Şimdi her kes Madrid ve Sevil radyolarının haber düellolarından ziyade işin iç yüzünü anlamak istiyor.

General Frankonun İspanyol lefyonerlerini mütemadiyen tayyarelerle İspanyol toprağına taşıdığına hüküm edilebilir. Netice ne olacak? Avrupa milletleri İspanyadaki dahili vaziyetin aldığı son şekil karşısında, hattâ bitarafllıklarını muhafaza edemez hale gelmiştir. Devamı 2 inci sayfa

İspanya ihtilâli ve İtalya Fransa bitarafllığını bozmak üzredir!.

Sebeup olarak, İtalyanın Faşist İspanyaya yardımı öne sürülüyor

İspanyada ihtilâlcilere karşı hükümet kuvvetleri silâh başında

Paris, 2 (hususî-radyo)- İtalyanın İspanyol ihtilâlcilerine karşı yardımı, bura siyasi mahallinde hayretle değilse de, hiç te nikbinlikle tefsir edilmemektedir.

Madrid hükümeti, yabancı devletlerden herhangi birinin İspanyanın içişlerine karışmaması hakkında umumî bir görüş birliği tesisi için İngiltere ve İtalyaya müracaatta bulunmuştur. Hükümet bu müracaatında İspanyada dahili kavgayı kısa kesmeğe azmetmiş bulunduğuna da ilâve etmiştir.

Cim Londos Dinarlı Mehmede galip

Atina, 2 (Hususî) — Günlereberi heyecanla beklenen Cim Londos ile Dinarlı Mehmed arasındaki güreş müsabakası dün binlerce seyirci önünde yapıldı, elli yedi dakika devam etti ve neticede Cim Londos galip geldi.

Cevap alınır alınmaz diğer devletlerde müracaatta bulunulacaktır. Fransa kendini bitarafllık beyanamesine artık bağli görmemektedir.

Paris, (Havas) — Hükümet, yabancı devletlerin iç işlerine müdahale edilmemesi hakkındaki kaidelere kat'i surette riayet lüzumuna dair genel bir görüş birliği tesisi için bütün devletlere müracaatta bulunmaya karar vermiştir. Devamı 2 nci sayfa

Ankaradan Bahisler:

Plân, hayat

Yazan:

Burhan Belge
Dördüncü sayfa

İngiltere ile Sovyetler arasında bir anlaşma

İki taraflı deniz muahedesi

Moskova, 2 (A.A. Tas) — İki taraflı deniz muahedesi meselesinde, 30 temmuzda Londra'da Sovyetler Birliği ile İngiltere arasında bir anlaşma hasul olmuştur.

İngiliz heyeti muahhasası, Sovyetler Birliği deniz kuvvetlerinin hususî bazı şeraitini tanımış ve bir çok Sovyet isteklerini kabul etmiştir.

Buna mukabil, Sovyet hükümeti de anlaşmanın elde edilebilmesi için mühim bir çok tavizlerde bulunmuştur.

Belgrat yıldızı Bahriye Haçikle konuştuk

Billür sesli Primadonna'yı Kızılay Kermesinde dinliyeceğiz

Belgrat yıldızı Bahriye "Açık Söz" objektifi karşısında..

İstanbulda Kızılayın vereceği kermese iştirak etmek üzere geleceğini yazdığımız kıymetli san'atkâr, Yugoslav devlet tiyatrosu baş mugannyesi Bahriye Haçik dündenberi aramızda bulunmaktadır.

Kermese başka ne'ş'e ve revnak vereceğine şüphe olmayan Belgrat operasının Prima Donnasını ne kadar candan ve yakından alkışlayacağımızı tahmin etmek güç değildir. Devamı 2 nci sahifede

Kısaca

Neredeyiz?

Belediye nizamları arasında bir de şöyle madde vardır:

Pencerelerden sokaklara çirkef dökmek, süprüntü atmamak yasaktır. Eskiden, çok eskiden değil, geçen asırlarda Avrupada henüz abdesthane yokmuş. Evlerde oturaklar kullanılır ve bunların pis muhtevaları pencerelerden sokaklara dökülürmüş.

Dün başlıca caddelerden birinden geçiyordum. Küçük bir apartmanın en üst katından caddeye çirkef suyu döküldüğünü görünce hatırıma on sekizinci asrın Fransası geldi. O zaman Parisin ana caddelerinde bile rahatça gezilemezmiş. Her ân pencerelerden dökülecek pisliklerle kirlenilmek ihtimalinden korkulmuş.

İşte dün o küçük apartmanın üst katından dökülen çirkef pis manzarası karşısında on sekizinci asrın Parisini hatırladım.

Hatice Hatip

Habeş - İtalya mücadelesi Negüs ordusunun başına geçiyor!

İmparator dedi ki: "Müstakil Habeşistana silâh ve mühimmat temin ettik. Son mücadeleye girişeceğim!..

Öz gurdunda ölmek kararını veren Negüs

Londra 2 (A.A.) — Sunday Chronicle gazetesi muhbirine beyanatta bulunan Necaşi, demiştir ki:

"Memleketimin istiklâl mücadelesini katiyen terke edecek değilim. Cenevrede bir istikraz akdine muvaffak olamadım.

Fakat başka tarafta bir istikraz akdine muvaffak olacağımı ümid ediyorum. O mak-satla burada bir komite vücuda

getirilmiştir, ve şimdiye kadar elde edilmiş olan neticeler, ümit verecek mahiyettedir.

Bundan böyle Habeşistanın cenubu garbisindeki kuvvetlerimizin yiyecek, içecek, silâh ve mühimmat ihtiyaçları geniş mikyasta temin edilmiştir. Benim vazifem askerlerimin yambaşında son bir mücadeleye atılmaktır. Her halde cenabi bir toprakta ölecek değilim.

Olimpiyadlar artık hızını aldı

Yarın Türk ve Norveç futbolcuları karşılaşacaklar

Olimpiyad müsabakalarına iştirak eden bir Alman atleti

On birinci Berlin Olimpiyadlarında müsabakalar hızını aldı. Dün birçok mühim müsabakalar yapıldı. Yarın futbol müsabakalarında Türk takımı ile Norveç takımı karşılaşacaklardır. Dünkü müsabakaların bütün tafsilatı yedinci sayfadadır.

PEK YAKINDA:

"Açık Söz", san'at kıymeti yüksek bir edebî romanı tefrikaya başlıyor!

Bu roman, bilhassa son üç yıl içinde kalemini Türk edebiyatının ayrılmaz bir kudreti haline yükseltmiş olan Suat Dervişin son eseridir.

Suat Derviş "Açık Söz" için hazırladığı bu yeni romanda içtimai hayatın çok heyecanlı bir telinden sesler vermektedir.

Sen Benim Babam Değilsin!

— Edebî, Roman —

Yazan: Suat Derviş

— Pek yakında —

40 gün, 40 gece

Festival dün at yarışlariyle açıldı

Dünkü at yarışlarından heyecanlı bir görünüş

Kırk gün, kırk gece devam edecek olan İstanbul festivalinin dün birinci günü Veliefendi at yarışlariyle başladı. Yarışlar muvaffakiyetli ve heyecanlı oldu. şu neticeler alındı.

Birinci müsabaka:

Birinci koşu: mesafesi 2000 metre olan bu koşuya 3 hayvan iştirak etti. Talâtın Sarıkuşu birinci, Necibin K. Derviş'i ikinci, Yusufun Alceylan'ı üçüncü. (Devamı 2 nci sayfa)

Dış Politika

İspanya ihtilâlinin Tehlike noktası

İspanya ihtilâli Avrupa sulhu bakımından çok tehlikeli bir sahaya girmek üzeredir. Bir taraftan sol lar, diğer taraftan faşistler arasında başlayan bu boğuşma tam iki haftadır devam ediyor. İki haftadanberi her iki taraf da olduğu yerde sayıp duruyor. İhtilâlciler Fas'ın tamamına, İspanya yarımadasında da Endülüs eyaletine ve şimalde Asturya taraflarına hâkimdir.

İspanya yarımadasının orta kısımları ise hükümetin nüfuz ve hakimiyeti altındadır. Gerek nüfus ve gerek mesaha itibarıyla hükümetin nüfuzu altında bulunan memleket parçası daha geniş olmakla beraber Faşistlerin ilk hamlede ele geçirdikleri arazi İspanyanın üçte birini buluyor.

Avrupada milletler arası münasebetlerinin çok nazik bir safhada bulunduğu bir sırada başlayıp devam eden bu kanlı ihtilâl, son bir kaç gün içinde İspanya hudutlarını da aşmak istidadını göstermektedir.

Malûmdur ki bugünkü Avrupa rejim itibarıyla başlıca iki sınıfa ayrılmış bulunuyor: Demokrat ve Sosyalist Avrupa. Faşist Avrupa, İspanyadaki rejim de sosyalizm ve faşizm arasında bir münasele olduğuna göre, İspanya ihtilâline karşı her memleket kendi rejimine göre vaziyet almıştır. Faşist olan memleketler ihtilâlcilerin muvaffak olmasını, sosyalist olan memleketler de sosyalistlerin galebe çalmasını istiyorlar. Bu yalnız kendi rejimlerine uygun olan bir rejim hakkında plâtonik bir sevgi değil, aynı zamanda menfaat meselesidir. Fransa ve Rusya düşünüyorlar ki İspanyadaki Sosyalist rejimi muvaffak olursa, İspanya devleti Milletler arası münasebetlerinde kendi taraflarında olacaktır. İtalya, Faşistler galebe çaldığı takdirde, İspanyanın, tabii bir müttefiki olacağına inanır. Primo de Rivera İspanyada diktatör iken, Musolini ile münasebetleri ne kadar samimi idi?

Vaziyet böyle olmakla beraber şimdiye kadar devletler her iki tarafta yardımdan çekindiler. Gerçi devletler hukuki hükümlerine göre, ihtilâlcılara yardım etmek, meşru devlete karşı harp ilân etmek demektir.

Bunun içindir ki İspanya ihtilâline karşı bitaraf kalmayacak bütün devletler tarafından bir beyanname ile ilânı için Fransa tarafından bir teşebbüs yapılmıştır. Bu teşebbüs İngiltere'de iyi karşılandı.

İtalyanın ve Almanyanın teşebbüsü nasıl karşılayacakları malûm olmamakla beraber, böyle bir taahhüt altına girse, bu devletlerin münasebetlerinde yapabileceği fenalıkların sonu olmaz.

Diplomat

Belgrat yıldızı Bahriye Haçic

1 inci sayfadaki devam

Dün Bahriye Haçic seyahat yorgunluğunu göre göre ve bile bile kendimizi merhametsizlik zihle kapladık ve konu tük. Bize şunları söyledi: —İstanbul'da bir yabancı artist geliyorsa namazsız elbette Bahriye ismi bile bu güzel memleket ne kadar yabancı olmadığını anlatmağa kâfidir.

Bana Belgrat'ta iken Kızılayın İstanbul'daki Kermes'ine gelip gelmeyeceğini sordular. Bu suale derhal müsbet cevap verdiğimi takdir edersiniz. Fakat sizlerin nereden beni arayıp bulduğunuz şaşmadım dersem yalan olur.

Fakat sonra bu cüretimden kendim de sıkıldım. Memleketimizin ben, en kuytu ve mütevazı köşelerde olsam bile, hatırlıyacağımı sanmak kadar, tabii bir şey olamazdı.

Bahriye Haçic'in uzaktan da his olabileceği ve tanıdığımız sanatına karşı olan meftunluğumuza karşı gösterdiği bu mütevazı ve bu kibarlık artistinin bütün sanat mezyetlerini ilâve edilmesi lâzımgelen en güzel faziletlerdendir.

Bahriye Haçic sanki kendisini bilmiyormuşuz zannediyorduk, fakat ne kadar bildiğimizi görmek inandı.

Salome, Karmen Don Juan gibi belli başlı operalarda yalnız Belgrat'ta değil, bütün Avrupanın sanat âleminde kendini tanıtmış bir artistin Kermes haftasında bizi yüksek varlığından mahrum etmeyişini memnuniyetle karşılamak eliy-

Diğer taraftan asilere karşı meşru hükümete yardım etmek, o devlete karşı dostane bir hareket sayılır. Yani Fransa ve Rusya İspanya hükümetine yardım etseler, devletler hukukuna kaidelelerinin çerçevesi dışına çıkmazlar. Diğer taraftan İtalya ve yahuha Almanya İspanya asilerine yardım edecek olursa devletler hukuku kaidelelerine karşı hareket etmiş olur.

Bununla beraber, Fransa, İtalyanın da asilere yardımından korktuğu için İspanya hükümetine silah satmaktan çekinmiştir. Diğer taraftan birkaç gündenberi gelen telgraf-lar, İtalyanın Fasa tayyareleri götürmek suretiyle Faşistlere yardım ettiğini bildiriyor. Gerçi Roma hükümeti bu yardımı inkâr ediyor. Mevzuubahs tayyarelerin, evvelce İspanya hükümeti tarafından satın alınıp, asilerin eline düşen İtalyan tayyareleri olduğunu bildiriyor. Fakat İtalyadan gelen haberlere bakılacak olursa, Roma hükümetinin bu sözleri vakıya uygun görünmüyor.

— Rabat'tan verilip te dünkü gazetelerde çıkan bir habere deniliyor ki:

"Melilla'dan, bildirildiğine göre, 21 İtalyan tayyaresinden 18 tanesi sağ ve salim İspanyol fasına vâsıl olmuştur. Bu tayyareler Savoia Marchetti tipindedirler."

İtalyanın faşistlere yardımı tahakkuk edecek olursa, Fransanın da sosyalistlere yardım edeceğinden ve İspanya ihtilâlinin bir Fransız-İtalya davası mahiyetini alacağından korkulmaktadır.

Bunun içindir ki İspanya ihtilâline karşı bitaraf kalmayacak bütün devletler tarafından bir beyanname ile ilânı için Fransa tarafından bir teşebbüs yapılmıştır. Bu teşebbüs İngiltere'de iyi karşılandı.

İtalyanın ve Almanyanın teşebbüsü nasıl karşılayacakları malûm olmamakla beraber, böyle bir taahhüt altına girse, bu devletlerin münasebetlerinde yapabileceği fenalıkların sonu olmaz.

Diplomat

40 gün, 40 gece

1 inci sayfadaki devam

İkinci koşu: Mesafesi 1800 metre, birinci Emir Salihin Önu sarı, ikinci A. Aksonun başkanı geldi.

Üçüncü koşu: Mesafesi 2400 metre olan bu koşuya 4 hayvan iştirak etti. Birinciliği eminin Necibi, ikinciliği Yusufun Al Geylanı, üçüncülüğü Tefvigin b. sadası kazandı.

Dördüncü koşu: Mesafesi 1200 metre olan bu yarışa 6 hayvan iştirak etti. A. Aksonun Tamrusu birinci, A. Aksonun Markizi ikinci, Prens Halimin Copaini üçüncü.

Beşinci koşu: Mesafesi 1400 metre olan bu yarışa 5 hayvan iştirak etti. Birinciliği E. Salihin Gülizarı, ikinciliği Maraşlı Fevzi Çakmağın Bayburtu, üçüncülüğü B. Binsin Barlighti kazandı.

Festival bundan sonra da program mucibince devam edecektir.

mizde değildir. Bahriye Haçic son derece güzel Türkçe konuşmaktadır.

Sözünü bitirirken dedi ki: — Bir insanda başkalarını memnun edebilmek için sahnedeki hostereceği bütün sanat kabiliyetinin hudutlarına dahi bakmayarak, o hevesle çalışması vardır. Bu heves içinde hakikaten o kadar hudutsuz, Sizlere Türkçe şarkılarda söyleyeceğim.

Eğer eğlenene bir damla neşe katabilsem, kendimi son derece bahiyarı addederim.

KERMES
8 ağustos cumartesi
Saat 10 da Kızılayın Beket sergisini, saat 22 Taksim bahçesinde Kermesin devamı ve balo, Lünepark, ateş oyunları.

Siyasa Dünyasından Haberler

Radyo. Telefon Telgraf.

Sayı: 106 Her yerde 5 kuruş

Telefon No: 20827

Telgraf adresi: İstanbul Açık Söz

Asiler yeni kuvvetler kazanıyor

Fastaki ihtilâlciler İspanya toprağına geçiyor

(1 inci sahifeden devam)
lerdir. Bu sebeptendir ki bugün yarın daha mühim haberler geleceği anlaşılmaktadır.]
Fastaki lejyonlar İspanyaya geçiyorlar

Tetuan, 2 (A. A.) — Havas ajansının Tetean muhabiri, bu şehrin tayyare meydanında yedi tayyare arasında iki Yunkers tayyaresi ile bir Marchetti görmüş, fakat hangarlar da başka tayyare bulunup bulunmadığını öğrenememiştir.

Ceute, hükümet tayyarelerinin bombardımanlarından pek o kadar müteessir olmamıştır. Havas ajansı muhabiri, Ceuta ile Tetuan arasında İspanyol lejyon etrafinde mensup kimselerle yüklü on kamyonu tesadüf etmiştir. Bu hadise gösteriyor ki general Franco Fastaki lejyonları hava veyahud deniz yolu ile İspanya'ya geçirmek tasavvurundadır.

İspanyol parası düşüyor
Cebüllttarak, 2 (A. A.) — Pestta mühim surette sukut etmiştir. Sarralları, normal fiyat olan bir İngiliz lirasına 36 peseta istemektedirler.

Fransa elçisi hareket etti
Hendaye, 2 (A. A.) — Dün Sen Sebastien'de bulunan Fransız sefiri Herbertte bu akşam beraberinde 60 Fransız müteccisi olduğu halde bir harp gemisi Sain Jean de Luz'e gelmiştir.

Fransızlar tebaalarını topluyorlar
Tulon, 2 (A. A.) — Trombe ve Brestois torpito muhripleri, bu akşam İspanya'ya hareket etmişlerdir.

Sidi İbrahim ve Sidi Belâbes ismindeki Fransız gemilerini Alicante ve Valencia'ya gidecek Fransız tabaasını almaları için telseize emir verilmiştir.

Mühim geyitte mitralyözler
Madrid, 2 (A. A.) — Guadamarra mntakasında hükümete sadık bir kuvvete kumanda etmekte olan albay Puig, ileri bir mevziden dönerken asiler tarafından atılan mitralyöz kurşunlarıyla telef olmuştur. Kendisine refakat eden müreze, asilerin mitralyözlerini öldürmüştür.

Hükümeti mutlakının bir muvaffakiyeti
Madrid, 2 (A. A.) — El-Sosyalista gazetesinin hususi kaynaktan aldığı bir malûmata göre, hükümet ktaatı Guadajajara vilâyetindeki Kastilyolu almışlar ve 86 asi öldürmüşlerdir.

Kaçak generaller
Madrid 2 (A. A.) — Leon vilâyetinde asiler tarafından yakalanan general Garcia Kamirero ve Rodriguez Ramirez, kaçarak Portekiz hududundan Madride gelmişlerdir. General ler hükümetin emrine amade olduklarını bildirmişlerdir.

Bir general ve amiralın cesetleri
Madrid 2 (A. A.) — Guadajajara hücumuna iştirak eden hükümet zabıtları tayyare kışlarında sivil geyinmiş olarak general Barreranın cesedini ve amiral üniformasında de general Gonzalez Dara'nın cesedini bulmuşlardır.

Valansiyadan beklenen trenler
Madrid, 2 (A. A.) — Valansiyada hükümet sadık garnizonun bir kısmını nakleden iki tren beklenmektedir.

On beş ton dinamit
Paris, 2 (A. A.) — Tonney-Sarant limanında kâğıt yüklü bir lşveç vapurunda İspanya asilerine gitmek üzere 15 ton dinamit bulunmuştur.

Açık Söz'ün
Sürpriz kuponu
Bu kuponu kesip saklayınız
No. 106

Vaşington 2 (A. A.) — Dış Bakanlığında Barselon konsolos. luğundan gelen bir telgrafta Barselondaki Amerikan otomobil fabrikalarına "Katalonya Faşist aleyhtarı komite", tarafından el konduğu teyit edilmektedir.

Konsolos, Fort ve General Motors fabrikalarının hiçbir otomobili musadere edilmediğini tasrih etmektedir.

Fabrikalar mühürlenmiştir.
Hükümet ktaatı bir köğü işgal ettirler

Barslon, 2 (A. A.) — Havas Ajansının Oragon cephesindeki hususi muhabiri, Albay Villalba'nın kumandasındaki Cumhuriyet kuvvetlerinin Hueskaya 12 kilometredeki Bietano köyünü işgal ettiklerini bildirmektedir.

Hükümet ktaatının Hueskayı bugün işgal edecekleri zannediliyor.

Madritte tigatrolar açıldı
Madrid 2 (A. A.) — Tiyatroların birçoğu tekrar açılmıştır.

Havas ajansının Samosierra cephesindeki muhabiri, asilerin faaliyetinin ehemmiyetli surette azalmış olduğunu bildiriyor.

Asi zabıtlar yakayı ele vermiyorlar
Madrid 2 (A. A.) — Royter bildiriyor:

Sokaklarda daima silâhlı kimseler dolaşmakta olmakla beraber, şehirde sükün caridir.

Hükümet ve isyan kuvvetlerinin durumunda pek az değişiklik vardır.

Enada, Majork ve diğer şehirlerde asiler şiddetle bombardıman edilmişlerdir.

Madride gelen haberlere göre, bir çok asi zabıtları ya intihar etmiş veyahut son iki gün zarfındaki muharebece ölmüştür.

Yabancı memleketlerden posta çantaları artık geliyor fakat büyük teahur vardır.

Şimalde muharebe
Bayonne: 2 (A. A.) — Asiler muntazam ktaat ve halk cephesi gurupları tarafından işgal edilmekte olan Tolosay'ı çevirmişlerdir. Sansabastien'e 60 kilometre mesafedeki Tolosa mezarlıklarına kadar muharebe cereyan etmiştir.

Bayonne, 2 (A. A.) — Hu-duttan alınan malûmata göre, Guadalupe topçusu asileri bozguna uğratmıştır. Asiler Sensabastien'deki Beasain üzerine taarruz teşebbüsünde bulunduktan sonra geri çekilmişlerdir. Bu bölgeye gönderilen yeni Cümhuriyet kuvvetleri asileri tarda çalışmaktadırlar.

İspanya ihtilâli ve İtalya

[1 inci sayfadaki devam]

Hükümet, çabuk netice elde etmek için daha dün akşamdan İngiliz ve İtalyan hükümetlerine birer telgraf çekerek bu husustaki şahsi hattı hareketini bildirmiş ve İspanyol dahili mücadelelerini kesmeğe ve beynelmil münasebetlerde muhtemel ihtilâllardan sakınmağa matuf tekliflerde bulunmuştur.

İngiltere ve İtalya bu telgrafa cevap verir vermez, hükümet diğer alâkadar devletlere de aynı suretle müracaat edecektir.

Müzakereleri çabuklaştırmak arzusunda bulunan Fransız hükümeti, asiler lehine olarak yapılmış olan silâh teslimatı sebebiyle, kendisinin bir tarafı tabii edelmekte olduğu bitaraf beyannamesiyle artık bağış adanmamaktadır.

Ümit ettiği gibi çabuk bir surette kat'î teminat elde edilebilirse, durumda seri bir salâh hasıl olacak ve bu salâh esasen bozuk olan Avrupa durumu üzerinde mümkün akisler faraziyesini uzaklaştıracaktır.

ATATÜRK

Bugün İstanbulu şereflendiriyor

Ankara, 2 (Telefonla) — Atatürk, bu gece beraberlerinde içişleri bakanı Şükrü Kaya ve Londra Seftiri Fethi olduğu halde, İstanbul'a hareket ettiler. Başbakan, Bakanlar, say-lavlar, ve halk tarafından uğurlandılar.

Yarın akşam da, Başbakan İsmet İnönü hareket ediyor.

AVRUPA

1 inci sayfadaki devam

insan için kan dökme bahasına bile olsa, faşizm bundan çekinmiyor.

Halbuki, Avrupa, kendi medeniyetini tahakküm yoluyla vermek devresinden geçmemiş ve bu usulü tatbik etmemiş de-gildir. Bütün ondokuzuncu asır Avrupanın ve avrupalı milletlerin öteki kıtaları fethetmesi asırdır. Ve bunun neticesinde, avrupalı medeniyetin çiragi, öteki kıtalardaki çiragları, ister istemez yakmak, kendi ateşini ister istemez ötekilerine de vermek mevkîinde kalmıştır.

Bugün, bir korkunç çatırda, ile, Asyanın yarımadası Avrupa, denizlerin dibine çökecek o'sa, medeniyet ortadan kalkacak mıdır?

Hiç bir zaman.

Avrupa, çökerken, Britanya adalarını da beraberinde götürse bile, ortada, Amerika'daki Avrupa medeniyeti, Japonyadaki Avrupa medeniyeti, Rusyadaki ve Türkiyedeki Avrupa medeniyeti kalacaktır.

Zaten Avrupa medeniyeti, sadece Avrupanın ve Avrupalıların medeniyeti değildir. On-da bütün bugünkü ve bundan önceki insanlığın hakkı vardır.

Bir kere onu, biraz kurcalayacak olsak, Grek dünyasını ve hristiyanlık ahlâkını buluruz.

Grek dünyasının bizzat kendisi, Küçükasya'dan, Küçükasya medeniyeti Ortaasyadan gelmiştir. Hristiyanlığın Avrupa'ya nereden geldiğini söylemeğe lüzum var mıdır? Bir gün tarih ilmi bütün bu noktaları, Lavoisier'in suyun terkinbi tesbit etmesi gibi tesbit edecektir. Çünkü, kendi yaradılışının sırrını arayan insan, ne şüphe ki bunu, hem ileriye doğru olan gidişinde hem de geride bıraktığı hayatın bağrını deşe deşe arama-ya, doğduğu ve bu sırrın hikmetini kaybettiği gündemberi almıştır.

Ayrupanın, kendinden önce ne çok medeniyetler geldiğini ve kendi yüksek varlığını bu medeniyetlerin mirasına borçlu olduğunu bildiği halde, insan medeniyetini Avrupa ve Avrupalıların monopolü altına alması turedilik ve gasıplıktır. Bütün sonradan görmeler, ya asıllarını saklamak yahut ki tahriif ederler.

Bütün bunları bir yana bırakalım. Avrupa, şunu tasdik etmeğe mecburdur. ki eğer ondan birşey alınmamış olsa idi bu şeyi kendi tarafından geri alınması mevzuubahs olabilir miydi?

Avrupada bütün terane şudur:

— Biz dünyaya hâkimdik. Kendimize lâyık bir ahlâk nizamı yaratarak güneşin altında, eski yerimizi alalım!

Ve bu söz, bilhassa faşist zihniyetinde olanlardan gelmektedir. Bunlar devlet adamı yahud muharir, tüccar yahud padışah, erkek yahud kadın, ne olurlarsa olsunlar, hep buna yakın bir görüşün ve mantığın kurbandırılar.

Demek oluyor ki, Avrupanın elinden bir şey alınmıştır. Avrupa hegemonyasının zevallı bundan ileri gelse gerektir. Bu şeyi şimdi istirdat etmek lâzımdır. Avrupalılar ve avrupa-

Son Dakika

Ankara - memleket ve dünya

Faşizm ve Harp aleyhtarlığı

Japonyanın şimdiye kadar harp ilân edememesi Sovyetler birliği sayesinde

Moskova, 2 (A. A.) — Tasajansı bildiriyor: Bugünkü gazeteler, beynelmil harp ve faşizm aleyhtarlığı gününe uzun makaleler tahsis etmektedirler.

İzvestiya gazetesi yazıyor: "Habeş harbi henüz bitmiştir. Uzak doğuda, geniş Çin ülkesinin hudutları, tiyatro dekorları gibi müteharrik hale gelmiştir. Faşizm Avrupanın göbeğinde bile, vazifesinin harp olduğunu açıkça ilân etmektedir.

Harb hiçbir zaman bu kadar çabuk tempo ile ve bu kadar kıskırtıcı ve açık bir surette hazırlanmamıştı. Son tecrübe mütearrızlara karşı yapılan mukavemetin ne kadar tistikarsız ve zavıf olduğunu gösterdi. Sovyetler ülkesi en yorulmaz barış şampiyonu ol-makta berdevamdır.

Sovyetler Birliği vazifelerini başarmak için, garbe ihtiyacı yoktur. Sovyet hükümeti, barış davasını ve kolektif emniyeti müdafaaya hazır olacaktır. elini uzatacağıdır. Fakat, müsteleke ve yarı müsteleke uluslarına karşı açtıkları müca-delede elde ettikleri muvaffakiyetlerden cesaret alarak, daha ileri gitmeğe düşününlerin vay haline. Her türlü:

Faşist taarruz, karşısında kızıldunun yenilmez kuvveti-ne ve büyük Sovyet ulusunun sevk ve heyecanını bulacaktır. Pravda gazetesi de şu satırları yazıyor:

Kuvvetlerin yeni bir harp için seferberliği, diplomatik,

ekonomik ve ideolojik bütün istikametlerde devam etmektedir.

Faşist Almanya, müstakbel taarruzuna şu veya bu suretle zarar verebilecek beynelmil muahedeleri ve vecibelerini parça parça ediyor. Almanya milletler cemiyetinden çıktı, Lokarno muahedesini bozdu, kolektif emniyetle alay etmekte ve faşist bir süel kovallıyon teşkil etmektedir.

Almanya şimdi Danzing ile memel'in ilhakını hazırlamakta Avusturyada en mühim siyasal mevzileri ele geçirerek Çekoslavakyanın sevküleyiş bakımından çevrilmesini başarmakta. Macaristan, Yugoslavya ve Yunanistana ekonomik surette nüfuz etmekte ve bu ekonomik nüfuzunu doğuya doğru genişletmektedir. Almanya Lehistanı filen kendisinin doğuda bir devşirme askerî haline getirmiş ve Finlandiya'yı da şimalde bir Faşist ileri karakolu haline getirmeye çalışmaktadır.

Şu son günlerde faşizm İspanyadaki faşist suikastının teşkiline doğrudan doğruya iştirak etmiştir.

Doğuda Japon emperyalizminin şimdiye kadar harp ilân etmemesi büyük barış ülkesi olan Sovyetler birliğinin mevcudiyeti sayesinde. Sovyetler birliği taksim kabul etmez barış ve kolektif emniyet ile milletler cemiyetinin sağlamlar barış müessesesi haline getirilmesi için olan mücadelesine şiddetle ve değişmez bir surette devam etmektedir.

Leros adasındaki barut deposunda yangın

Atina, 2 (A. A.) — Bahriye bakanlığı oşagındaki telbliği neşretmiştir:

"Leros adacığında kâin 3 numaralı barut deposunda bir yangın çıkmıştır. Bu depoda Averof zırhlısına aid barut bulunmaktadı. Barut deposu kâimlen yanmış ve bilâhare yangınına önüne geçilmiştir. İnsanca hiçbir zayıat yoktur. Sanıldığına göre barut kendi kendine birdenbire ateş almıştır. Mamafih ayrıca tahkikata başlanmıştır.

Gazetelerin verdiği malûmata göre, bu depoda mevcut olan barut 1913 te satın alınmış ecnebi barutudur.

Dessie Habeşlerde mi?

Roma, 2 (A. A.) — Dessie'nin istirdat edilmiş olduğu haberi kat'î surette tekbiz edilmektedir.

Resmî mahafil, doğu Afrikasındaki vaziyetin normal olduğunu ilâve etmektedir.

Yunan filosu manevrada

Atina, 2 (Açık Söz) — Ayn onyedinci pazartesi günü Yunan donanması manevralar yapmak üzere Akdenize çıkacaktır. Selânik Beynelmil sergisinin devam ettiği onbeş gün zarfında donanma Selânik limanında bulunacaktır.

liik namına yapılmakta olan demagoji de, asıl bu arzusunun mahsulü olsa gerektir.

Peloponezya batarken Roma'yı, Roma batarken Galya'yı barbarlık töhmetinde bırakmıştı. Böyle bir töhmet, medeniyet yolundan alıkoymalı mı?

Bu gibi hadiseler, tarihin derinliklerinde kaldığı için, kendi egoizmlerini gelen insanlığın haklarından yüksek tutan camalarının feryadlarını ve şamatlarını duymuyoruz. Fakat Avrupada olup bitenler, gözlerimizin önündedir.

Avrupa, her tarafı medenî ve mamur Avrupa, şamataci, şirret, kendi öz çocuklarına bile merhameti ve sevgisi olmayan bir kuta olmuştur. Daha Viyananın kanları kurumadan İspanyada kan gövdesi götürmektedir. Ve bir fena ana gibi Avrupa, her gün bir başka çocuğunun başını koparmaktadır.

Ve sanki Avrupa bir kolize ve İspanya bunun en son sahnesiymiş gibi, İspanyadaki insanlar, gladyatörler gibi birbirlerini parçalamaktadırlar. Ve Neron'un ruhu, Avrupanın gözlerinde taht kurmuş, bugün

bu, yarın şu memleketi baktmakta ve baş parmağını aşığıya eğmektedir.

Hâdisenin mevzuu Avrupanın tarih içinde tasfiyesi midir yoksa medeniyetin bütün dünyaya ve bütün insanlığa mal edilmesi mi?

Bu suale, gene en iyi, zaman ve tarih cevap verecektir. Fakat, Avrupanın elinde, bir daha ele geçmez bir imkân vardır ki, bu da, bu iki zaruretini arasını bulmaktır. Yani, Avrupa, medeniyetin bütün insanlığın hakkı olduğunu kabul ederek insanlığın bu bütün devirlerde en büyük davasını samimî olarak iştirak etmesidir. O zaman görecektir ki, bütün dünyaya, onun dostudur.

Fakat binbir tezadı ve bir mozaigi hatırlatan politik çetresile, Avrupa bunu yapabilecek midir?

Şurası muhakkaktır ki, dört öteki kutada, medeniyetin çiraları artık müstakil olarak yanmak ve dünya Avrupa için değil dünya, dünya için duymakta ve düşünmektedir.

Kıtaların dedikodusunu şimdilik burada bitireceğiz.

Burhan Belge

İstanbul mektupları

Alın musikiyi
koyun rafa!..

"Eminem Eminem Çakır Eminem,
..... çukur Eminem!"

Gidin, nereye isterseniz Be-
razda, Fatih'e, Aksaray'a,
Etiler'e, Beşiktaş'a, Üskü-
dar'a... Nereye gitseniz bugün-
erde şu:

"Eminem Eminem Çakır Eminem,
..... çukur Eminem!"

Türküsünden geçemeyeceksi-
niz. Güftesi bestesinden, bes-
tesi güftesinden ve makamı
hepsinden tatsız ve cırlak
olan bu türküyü bakıyorum,
birçokları ne de tatlı tatlı,
ne de can kulaklarıyla dinliyor
ve bu dinliyenlerin duydukları
kavranan ağızları kulaklarına
koyuyor. Onun içindir ki gra-
maton plakçılara bir hayli
parası getirmekte olan bu plâğı

hahveciler, kiraataneçiler, ga-
zinocular bir çırpıda, yani hiç
dinlemeden birbirini üstüne
heşer, onar defa çalışıyorlar.

Birçok şeylerde zevklerimiz,
rüzgellik duygu ve heyecanla-
rımız bir hayli değiştiği halde
nedense İstanbul'un birçok
yerlerinde musiki zevklerimiz
hâlâ olduğu yerde sayıyor.
Koservatuvlar, artık günlerini
pöktan bitirmiş olan eski klâ-
sikler plâklara alarak müze-
re kaldırıncı biz hâlâ bir
çok yerlerde:

"Eminem Eminem Çakır Eminem,
..... çukur Eminem!"

ayarındaki güfte ve beste
müsveddelerle kulaklarımızı
doldurmuş çalışıyoruz.

Amma diyeceksiniz ki böyle
kıvr kıvr şeyleri dinliyenler
yine bir takım kıvr kıvr
kimselerdir. Yağma yok Ba-
yım! Bir gün akşam üstü,
yahut öğle vakti veya sabah-
leyin, yahut da hatta gecenin
hayli ilerlemiş bir zamanında
gidin Beyazıt meydanına, ya-
hut bir mesire yerine, göre-
ceksiniz ki:

"Eminem Eminem Çakır Eminem,
..... çukur Eminem!"

şarkısını tatlı tatlı ve can
kulağıyla dinliyenlerin içinde
nelerim var, nelerim, ne bay-
larım, ne bayanlarım!

Ah ne olur, belediye şu şe-
hir bandosile şehir orkestra-
sını arasında Beyazıt, Fatih
meydanları gibi yerlere, me-
sirelere gönderip biraz çal-
dırsa da hâlâ bu gibi şarkı
müsveddelerini tatlı tatlı ve
can kulağıyla dinliyen bayla-
rım, bayanlarım da biraz ge-
çekten musiki zevki uyanırsa
ve artık böyle kitipteyozun
kitipteyozu şeylere toptan bir
paydos borusu çalsın!

Osman Cemal Kaygılı

Müthiş sıcaklar devam ediyor

Dün hararet gölge-
de 36 derece idiBütün Halk plâjlara, sayfiye
yerlerine, kırlara akın etti. Ak-
şam dönüşü çok eziyetli oldu

Altı, yedi gündür hüküm sü-
ren bunaltıcı sıcaklar, hâlâ,
bütün şiddet ve dehşetle de-
vam etmektedir. Dün denile-
bilir ki, bu senenin en sıcak
günlerinden biriydi. Saat 16
delerinde, Kandilli hava
sası merkez, gölgede hara-
ret derecesinin 31 olduğunu
bildirmiş ve en fazla derece-
nin de 33 olduğunu haber ver-
miştir. Öğleyin, İstanbul'da 36
dereceye kadar hararetin yük-
seldiği görülmüştür.

Hafta tatilini hoşça geçirmek
isteyenler, akın akın plâjlara,
kırlara koşmuşlar, nisbeten se-
kin buldukları yerlerde günü
geçirmişlerdir.

Sıcaklar, yalnız İstanbul'da
değil, Ankara ve İzmir'de de
bunaltıcı bir haldedir. İzmir'de
haber verildiğine göre, Salha-
ne tramvay caddesinde otu-
ranlardan dört kişi bayılmış,
bunlardan biri de, götürüldüğü
hastanede ölmüştür.

Dün, öğle üzeri insanı bayıl-
acak dereceye gelen sıcak, ak-

şama doğru biraz hafiflenmiş,
azacıklık olsun nefes alabilmek
imkânı hâsıl olmuştur.

Şunu da söyleyebiliriz ki dün
nakil vasıtaları bu yaz mevs-
minde en fazla hasılat yapabil-
mek fırsatına ermişlerdir. Şe-
hir halkı yüzde altmış derece-
sinde plâjlara, kırlara, sayfi-
yelere akın ettiği için vapur,
tren, otobüs ve tramvaylar
sabahtan, gece geç vakte ka-
dar hıncahınçtı. Bilhassa Fi-
lorya yolcuları dün azamî de-
receleri bulmuştu. Okadar ki
Filoryaya gidiş ve geliş sefer-
lerinde trenlerde ayakta du-
racak yer bulmak müşküldü.

Bütün vagonlar balık istifi
manzarasını gösteriyordu. Bö-
yle vaziyetlerde Şark şimendi-
ferleri idaresi halkın rahatsız
olmaması için tedbirler alabi-
lirdi. Fakat her nedense kum-
panya böyle bir tedbire mura-
aat lüzumunu kendisi için bir
kilfet saymış olacak ki halk
Filorya safasına tevbe etmek
mecburiyetini hissetti.

Adliye

Bir polis âmiri
mahkemedeBirinci Şube Müdür
muavini rüşvet suçu
ile sorguya çekildi

Evvelki gün 2nci ceza mah-
kemesinde Theonof namında
casusluktan suçlu bir adamdan
1500 lira rüşvet istemek suçun-
dan maznun Emniyet'i 1nci şu-
be müdür muavini Fevzi oğlu
Sadullah ile polis memurların-
dan Hasan'ın mahkemesine ba-
kılmıştır.

Dünkü celsede suçlu 1nci
şube müdür muavini Sadullah
hazır bulunmuş ve Hasan gel-
memiştir. Mahkeme katibi lü-
zumu muhakeme kararını oku-
muş ve mahkeme reisi, Sadul-
lah bu iş hakkında ne diye-
ceğini sormuştur. Sadullah:

— Hayır ben böyle bir şey
yapmadım ve memur Hasan
da Theonofa göndermedim de-
miştir.

Avukatları Sadullahın içtimai
vaziyeti gözönünde bulundur-
ularak dvrüşmasının gayri mev-
kuf devamını istemişlerdir. İd-
dia makamı ise Sadullahın
duruşmasına 1609 No. lu kanun
mucibince mevkufen devamını
ve bu suça iştiraki olduğu halde
serbest kalan Hasan'ın da tev-

AÇIK SÖZ

Hız ve gücünü vatandaşın sevgisinden alan gazetedir

Sahibi: Etem İzzet EENICE

Sayı: 106

Her yerde 5 kuruş

Telefon No: 20827 - Telgraf adresi: İstanbul Açık Söz

Nafia:

Kadıköy
Su şirketinin
MızıkçılığıMukaveleye ri-
yet etmediği sa-
bit oldu

Nafia Vekâleti Şirketler Baş
Müfettişi İbrahimle bir Maliye
müfettişinin Kadıköy şirketi
hakkında yaptıkları tetkikler
neticelenmiş, alınan neticeden,
şirketin mukavele hükümlerine
riayet etmediği, taahhütlerini
yerine getirmede anlaşılmış-
tır. Bunun için, mukavelelerin
feshi tarafına gidilecektir.

Şirket, feshi kararı verilme-
den evvel hükümetle müzake-
relerde bulunmak çareleri ara-
maktadır. Bu maksadla geçen-
lerde Avrupadan gelen şirket
müessisli, Nafia vekâletlele gö-
rüşmek için Ankara'ya gitmiş,
fakat salâhiyeti vekâletçe kâfi
görülmemiş, müessis Menâşe
de tekrar Avrupaya dönmüş-
tü.

Şirket merkezinin hükümetle
müzakereye girişmek üzere
yollıyacağı salâhiyetler mü-
essiller yakında gelecekler-
dir. Şirketle hükümetimiz ara-
sındaki müzakerelerin kısa bir
zamanda bitirileceği tahmin
ediliyor. Fakat, herşeye rağ-
men, şirket mukavelesinin
feshedileceğine ve Kadıköy
su işlerinin İstanbul ve Beyoğ-
lunda olduğu gibi Belediye'ye
devredileceğine muhakkak na-
zarile bakılmaktadır.

Radyo

İstanbul radyo işleri 15 ey-
lülünden itibaren Nafia vekâleti
emrine geçecektir.

Bir müddet evvel, Radyo
şirketi hükümete müracaatla
imtiyaz müddetinin uzatılmasını
teklif etmişti. Şirketin verdiği
projenin tetkiki bir fen heyet-
tine havale olunmuş, heyet,
projeyi tetkik bakımından fay-
dalı bulmakla beraber çok
masraflı olacağı neticesine va-
rılmış; bu noktanın incelenme-
sine lüzum görülmüştü. Vekâ-
let, Şirkete henüz, tetkikatın
neticesi hakkında bir tebligat
yapmamıştır. Şirket te, yeniden
müracaatın ve teşebbüsüne bu-
lunmanın artık lüzumsuz oldu-
kunaatındedir.

kifini istemiştir. Mahkeme he-
yatı iddia makamının talebini
kanuna uygun bulmuş ve Hasa-
nın tevkifine, Sadullahın da du-
ruşma müddetince meyluk kal-
masına karar vermiştir.

24 saatin hâdiseleri

Bir kadın demire
çarptı, ölüverdiBelediye lokantasının çanak ve
kaşıklarını çalan yakalandı

Galatada, Azapkapıda, İs-
kender caddesinde 9 numaralı
evde oturan Raşel, dün sabah
saat altı buçukta Köprü'nün
Boğaziçi iskelesine gelmiş,
orada, kalabalığı yararak iler-
lemek isterken, başını bir de-
mire çarpmıştır. Demir kadı-
nın sol şakağına vurmuş, Raşel
hemen yere düşmüştür. Köprü
üzerinde duran zabıta memur-
ları, hemen koşmuşlar, 55 ya-
şında olan Raşeli, iskele'nin
kapılarına aid odasına kaldı-
rmışlar, fakat kadın orada ye-
re konur konmaz ölmüştür.

Oraya gelen bir doktor,
ölümün kalp sektesinden vukua
geldiğini söylemiş, fakat cese-
din morga kaldırılmasına kar-
ar verilmmiştir. Tahkikat de-
vam etmektedir.

YARALANMIŞ — Cihan-
girden oturan ahçı kızı Güler
Susam sokoğindaki çeşmede
su doldurmak yüzünden, aynı
sokakta kalaycılık eden Hasan
tarafından itilmek suretiyle ko-
lundan ve vücudundan yara-
landığını iddia etmiş, suçlu ya-
kalanmış, hakkında tahkikata
başlanmıştır.

DAYAK — Küçük Mustafa-
paşada oturan Mustafa oğlu
Mehmet, Fenerde oturan ek-
mekçi Kostiyeye borcunu verme-
diğinden, Kosti tarafından
yumrukla dövüldüğünü iddia
etmiş, Kosti yakalanmıştır.

ÇARPMIŞ — Anadoluhis-
arında, Kanlıca sokağında otu-
ran 16 yaşında Murat, sokakta
bisikletle gezerken telgraf di-
reğine çarpmış, kulağından
yaralanmış, Üsküdar Nümune
hastanesine kaldırılmıştır.

ÇALMIŞ — Üç-dört gün
evvel, belediye lokantasına ait
çatal, tabak vesaire çalan Nu-
rosmaniye caddesinde aşçı
Hüseyinin yanında çalışan ve
Mahmutpaşada Hamam soka-
ğında 19 numarada oturan Hü-
seyin Osman yakalanmış, hak-
kında tahkikata başlanmıştır.

KAHVEDE — Bostanbaşın-
da oturan İbrahim, Galatada
Serçe sokağında Halim'in ka-
hvesinde oturmaktaiken sabı-
kalı Arap Sükrü tarafından ce-
bindeki beş lirasının çalındı-

ğını iddia etmiş, Sükrü yaka-
lanmıştır.

DÖVMÜŞ — Pangaltıda,
Kürkçübaşı sokağında 79 nu-
marada oturan Ahmet oğlu
Mustafa, Harbiye çeşmesinden
su almak için beklemekteyken
aynı yerde oturan Mustafa ta-
rafından ağır surette dövül-
düğünü iddia etmiş, döven
Mustafa yakalanmıştır.

ÇARPMA — Beşiktaşta
oturan seyyar dondurmacı Meh-
met oğlu Nazmi'ye, Pangaltıda
oturan şoför Osman oğlu Ha-
san'ın idaresindeki 1953 nu-
maralı otomobil çarpmış, hafifçe
yaralanmıştır. Şoför yakalan-
mıştır.

TABANCA — Evvelki ak-
şam, Üsküdar'da, Ahmetçelebi
mahallesinin Yeniçeşme yoku-
sunda 17 numaralı evde otu-
ran Zeki ile aynı evde oturan
şoför Recep arasında çıkan
münazaa neticesinde Zeki ta-
banca atmış, Recebi kol ve
göğsünden yaralanmıştır. Recep
te, yaralandıktan sonra, Zeki-
yi altına alarak yumrukla yü-
zünden ve gözünden yarala-
mış, ikisi de Nümune hastaha-
nesine kaldırılmış, tabanca mü-
sadere edilerek tahkika başlan-
mıştır.

YARALADI — Sarıyerde
makiniist yardımcısı Hüseyin
oğlu Recep, bindiği bisikletle
Sarıyerde mesarburnu cade-
sinde muhalebeci Şevkinin 13
yaşındaki kızı Makbuleye çar-
parak sol bacağının kırılması-
na sebep olmuş, kızcağız Şişli
Etilaf hastahanesine yatırılmış,
Recep yakalanmıştır.

SABAKILAR — Takimde
Kazancı yokuşunda oturan sa-
bıkali çarşı hırsızlarından Zehra
ile kardeşi Raif, evvelki gün
saat 18,30 da, İstiklâl cade-
sinde Pınar mağazasına giderek
çorap almak bahanesile tezgâh
tarı oyalamışlar, bu sırada, Ra-
ife yedi çift erkek çorabını
koltuğu altına sokmuştu. Dük-
kandan çıkarken koltuğu altın-
daki çoraplar görülmüş, Raife
yakalanmış, tahkikata başlan-
mıştır.

POLİS

Yağmurdan
Sonra
BuğdayOrtada sadece
kalite zararı
mevzubahstir

Geçen haftaki yağmurlardan
sonra, alıcılar yağmurların mah-
sule zarar vereceğini ve fiatların
yükseleceğini ümit ettikleri için
buğday piyasasında fazla tale-
te bulunmuşlardı.

Bir hafta kadar evvel 7 ku-
ruş beş paraya satılan en iyi
kalite Polatlı malları, şimdi, 6,
kuruş 25 paraya kadar düşmü-
ştür. Bu düşüş, bazı rivayetlere
göre, yağmurun buğday kalite-
lerine yaptığı tesirden olmuş-
tur.

Mamafi, alâkahlardan bazı-
ları bunun, evvelce ihtiyaçtan
fazla buğday alındığı için şim-
di tabiatle talebin azalmasın-
dan doğduğunu söylemektedir.
Değirmenciler de, fiatların
bugünlerde daha ziyade düşe-
bileceğini düşünerek fazla mal
kaldırmamaktadırlar. Bu vazı-
yet piyasaya bütün bütün
tesir etmiş, piyasada tereddüt-
lü bir vaziyet doğmuştur.

Yumurta ihtilâfı

Ordu vilâyeti yumurta kont-
rol komisyonu tarafından mu-
ayene edildikten sonra, az kirli
damgası vurularak, ihraç edil-
mek üzere İstanbul'a gelen bir
parti yumurtanın, İstanbul'da
muayene edildikten sonra ih-
racına müsaade edilmemiştir.
Bunun üzerine, ordu kontrol
komisyonu Türk Ofisi başkan-
lığından aldığı bir tamime isti-
naden hareket ettiğini, bu ta-
mime göre bu nevi yumurtaların
ihraç edilebileceğini iddia etmiş,
keyfiyet, İstanbul ve Ordu kont-
rol komisyonları arasında ihtilâf
bir hal almıştır.

Bunun üzerine, İktisat vekâ-
letince meselenin tetkikına baş-
lanmıştır. Mesele, ancak, vekâ-
letin kararile tenevvür ve tava-
zuh eyleyecek, bu ihtilâf halle-
dilmiş olacağı gibi, bu kararla,
bundan sonra bu neviden ihtilâf-
lar hudusunun da önüne geç-
ilmiş olacaktır.

Belediye

Açıkgöz hamal
başılarİkisinin vazifelerine
nihayet verildi

Belediye müstahdemin şube-
sinde bazı yolsuzluklar olduğu
ihbarı üzerine şube kadrosun-
da bazı değişiklikler yapılmış,
belediye müfettişleri de tahki-
kata başlamışlardır. Bu tahkikat
neticesinde, bazı hamalbaşıla-
rın fazla pay aldıkları anlaşılmış,
araba vapuru iskelesi ha-
malbaşısı Tefvik'le Valde hanı
hamalbaşısı Hakkın vazife-
lerine nihayet verilmiştir.

Tahkikata devam edilmekte-
dir. Müfettişlerin tahkikat ta-
mamlandıktan sonra verecek-
leri rapor lavaziyet iyice laydın-
lanacak, mes'ul olanlar tama-
men meydana çıkacaktır.

KIRMIŞ — Beyazıtta, Oku-
lar başında 100 numaralı dük-
kanda tayıyare bayiliği yapan
Celâl evvelki gece saat 24 ka-
rarlarında, dükkanının iç tara-
fında asılı yüz lira kıymetinde
kristal camın, dükkanı karşı-
sında bilet bayiliği yapan Or-
han tarafından atılan bir taşla
kırıldığını iddia etmiş, Orhan
hakkında tahkikata başlanmıştır.

DÜSTÜ — Kasımpaşada,
Dere içinde oturan Süleyman
karısı Saide, Osman Çavuş
yakınında açık bulunan kana-
lizasyon üzerine konmuş
olan tahtaların üstünden ge-
çerken, kucağındaki iki yaşın-
daki çocuğu yılmazla beraber
çukura düşmüş, çocuk başın-
dan yaralanmış, hastahane'ye
kaldırılmıştır.

D. D.

Günün vodvili

Peki, bunlar ne?

Dünyada sulh var deniliyor.
Herkes aman harp olmasın
diye telâfta.. Dün yazdığımız
gibi, (Bernard Şav) gibi sa-
kalları her türlü tutuşmaya
karşı sigortalı vehmedenler de
zaten harp imkânsızdır fikrin-
deler.. Dün, Alman propa-
nda nazırı Göbels bile, dünya-
nın asıl harp korkularının "gö-
beği olan Birinde Olimpiyat
meşalesini (sulh meşalesi) di-
yerek yaktı..

Pekâlâ amma, diğer tara-
fta Flitinde Arap-Yahudi çar-
pıyor, Afrikada İtalyan-Habeş
boğuşuyor; İspanyada İspan-
yol - İspanyolla gırtlaklaşı-
yor; Çinde Yukarı Çinli -
Aşağı Çinli ile silâh silâha..

Dünyada sulh varsa bunlar
ne? Bunlar harp değil demek!
Zahar, dünya yüzünde harbin
tamamile unutulmaması için,
harbe mayı tutuluyor!

FESTİVALLERİN
SÜRPRİZİ

Dünden itibaren, şu tâli ko-
misyonlar, komiteler, raporlar,
projelerle, hakikaten takdir et-
memek imkânı olmayan bir ener-
ji ve faaliyetle hazırlanan 40 gün
40 gecelik Festival şenliklerine
girmiş bulunuyoruz. İstanbul
için ne olursa olsun hayırlı ol-
an ve bu kadar hüsnünîyetlerle
çalışılan bu işte meyus oluma-
sını hiç de istemeyiz. Ancak büt-
tün bu hazırlıkların gayesine
masruf olmayacağı, yaranın büt-
tün başka yerde ve bu türlü
tedbirlerle şifa bulmaz olduğu
haakındaki telmihlerimize her
halde gülünüyordu. Bizse, bi-
lâkis, hakkı açıkça söylüyoruz.

Festivalin bu ilk haftası, İs-
tanbul halkına hazırlanan sürp-
riz harikâde: bu (görünme-
yen seyyahlar) haftası!

Mostrası
meydanda!

Bir gazetede (Güneş banyo-
su nasıl yapılmalı? Deriyi had-
dinden fazla karartmak zarar-
lıdır) diye uzun uzadıya izah-
lara kalkılıyor. Uzun söze ne
hacet: işte Negüs!

İsraili

Buyrun: yeni bir buhran da-
ha-mahut eşitilmiş buhran-
lardan: Piyasada pamuk ipliği
azalmış!

Bütün işlerimizi bununla mı bağ-
lıyoruz, nedir?.. Amma İsraili..

Çocuklarımızı açıkgöz

Küçükük mülakatlarıyla bü-
yük romanlar yazmakta mahir
Suat Derviş dün de küçükük
bir çocukla bir mülakatında yine
büyük bir roman meydana ge-
tirmiş, konuştugu çok zeki çö-
cuğa soruyor:

— Yavrum, sen çok akıllı
bir çocuğa benziyorsun. Bü-
yüncene ne mesleğe girmek isti-
yorsun? Cidden akıllı çocuk şu
cevabı veriyor:

— Evvelâ doktorluk derdim.
Sonra sekiz meslek değiştiri-
rim. Fakat yine doktorlukta ka-
rar kıldım!

Şu asırdaki çacuk zekâsına
bakın: şüphesiz onun değiştirdiği
bu sekiz mesleğin de bütün er-
babının zihinlerinden geçeni
biliyor!

Tevekkeli dememişler: ço-
cuktan al haberi!

Kabahat sıcaklarında mı?

Dün bir muharrir de bir
gazetede dünyanın son karı-
şıklıklarına bakıp ta (sıcak
günler! diyor. İhtilâller, karı-
şıklıklar. cinayetler ve ağır
suçlar hep sıcaklarda irtikâp
ediliyor!) Eger bu doğru
olsaydı, evvelâ, hamamlarda
kavgadan geçilmemesi lâzım-
gelirdi. halbuki, hamamlarda,
hattâ modern deniz hamam-
larında dahi hergün binlerce
insan boğulduğu halde gık
işittiniz mi?

Serdengeçti

KIZGIN DEMİR — Kasım-
paşada İsa çıkmazında 22 nu-
marada oturan ve Hasköy
Şirketi Hayriye fabrikasında
çalışmakta olan demirci Meh-
met oğlu Şerafettin, evvelki
gün, fabrikada, demir atelye-
sinde kızdırdığı bir demiri
kıskaçla diğer bir yere götü-
rürken, önünde bulunan yağlı
önüğü tutmuş, Şerafettin,
iki elinden ve vücudunun muh-
telif yerlerinden yanmıştır.
Yaralı, Balat Musevi hastane-
sine yatırılmıştır.

Vekâletlerin
Resmî
Dairelerin
Nazardikkatine

Maarif Cemiyeti, resmî
ilanların neşrine tavassut
için, Heyeti Vekileden al-
dığı kararda aynen, "ilan-
ların neşri hiç bir suretle
teahhüre uğramamak ve
hazinece bu tarzda verilen
ilanlardan daha fazla ücret
itinasına mecbur kalınma-
mak ve istenildiği zaman
bu şekilde ilan vermek
gıkkına nihayet vermek..",
şartlarını üzerine almıştır.

Şu hale göre ilan-
larını gazetemizde
neşrettirmek ve te-
ahhüre uğratmamak
isteyen resmî daire-
ler bu ilanlarını mün-
hasıran "Resmî İlan-
lar Türk Limited
Şirketi" ne gönder-
melidirler.

Şirketin adresi: İstan-
bulda Ankara caddesi, Ka-
ramanazade hanı 3 cü kat.

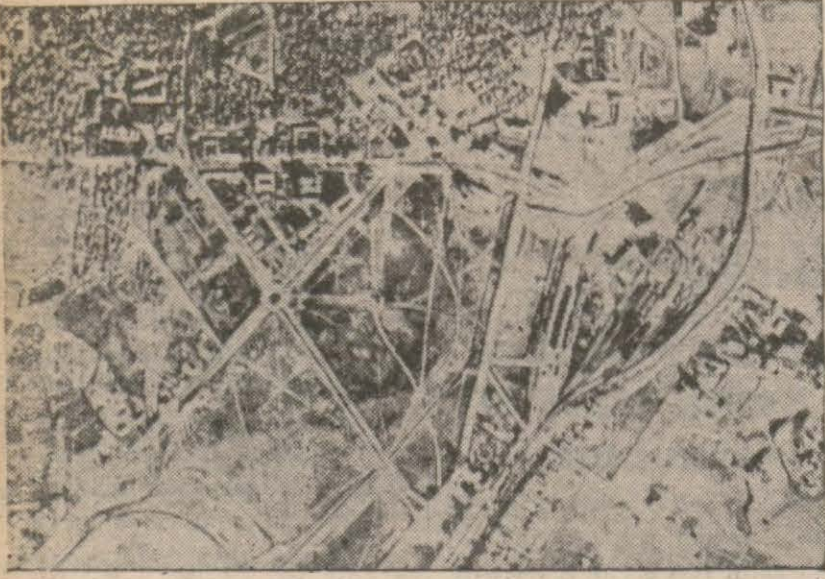
Telefon: 20960

Ankaradan bahisler:

"Plân,, ile "hayat,,

Unutmamalı ki beş yıllık Sovyet plânlarında da nazariye ile ameliye, fikir ile hayat çarpışmıştır.

Yazan: **Burhan Belge**

Plânlı Ankaranın gaytılına yukarıdan bir bakış

"Plân,, Ankarayı, kale etrafında çevrelenen eski parçalar da dahil olmak üzere esas mafsallamaları belli bir uzviyet olmağa mecbur etmektedir. Elli sene sonraki Ankara, Jansen'in tasarladığı gibi olmuştur. Fakat 50 sene sonra Ankaranın nasıl bir hâl alacağını, en iyi, yine Jansen düşünmüştür. Ağaçların nasıl büyüdüğü, ne türlü çiçek açtıkları ve hangi meyveleri verdikleri bilinir.

Fakat her kaysı ağacı, fidanı dikilip yemisi verinceye kadar, büyüdüğü gibi büyür ve bir başka kaysı ağacına ancak kaysı ağacı olmak itibarıyla benzer. Yoksa ona hususi şekli veren onun individual ve organik hayatıdır.

Şehir plânları da böyledir. Tıpkı plânda olduğu gibi vücut bulmuş bir şehir, dünyanın hiç bir tarafında yoktur. Fakat bir şehri, plâna göre yapmak kararı verince de, o plân, artık esalarında değil ancak kâğıt üzerinde tadile uğrar. Esaslarında tadile uğrayan bir plân, ya fena heptenmiş bir plândır, ki o zaman plân olmak hassası eksiktir yahut tecavüzü uğramış bir plândır ve butaktirde plânı yaptıran plânı anlayacak bir olgunluğa gelmiş demektir.

"Ankara plân,,ında bu iki hatanın ikisinden de, elden geldiği kadar içtinap edilmiştir. "Elden geldiği kadar,, diyoruz çünkü unutmamalı lazımdır ki, bu işlerin gayet acemisi bulunuyorduk ve "plân,, ile "şehircilik,, mefhumları memleketi daha yeni giriyorlardı.

Bundan başka, daha "plân,, tamam olmadan önce, Ankara bir hükümet merkezi olmuştu. Kendine göre bir organik hayat yaşıyor ve başboş dahi olsa süratli bir inkişaf kabiliyeti gösteriyordu.

Şehrin eski semtleri arasında bir menfaat çarpışması başladığı gibi, civarında da birtakım yeni semtler doğmakta idi. Ve bu arsa spekülasyonu başlamış bulunuyordu. İşte bu sebepler, plâna karşı olan reaksiyonları doğurmuştu.

Yukarıda da demiştik ki, "plân ile "hayat,, arasında, dünyanın her tarafında ve hangi işte olursa olsun bir çarpışma vardır.

Mesela bir memleketin bütün işlerini kucaklamak üzere yapılan beş yıllık Sovyet plânlarında da, nazariye ile ameliye, fikir ile hayat, insan tasavvuru ile insan menfaati çarpışmıştır.

"Ankara plânı,, buna rağmen muvaffak olmuştur. Çünkü, sıkı bir el, plânı parçalayıp atmak isteyen menfaatleri zaptetmesini ve plânın esas bakımından koştuğu şartlara itaat ettirmesini bilmiştir. Bu el, hükümetin elidir.

Öyleki plâna karşı, fert menfaatları, ancak ufak tefek kaçaklıklar yapabilişlerdir. Bu bütün gayretlerine rağmen plânı sabote edememişlerdir. Mesela "Atatürk bulvarı,,nın iki yanındaki apartmanlarda gördüğünüz en üst ve yarım katlar bir kaçaklıkların mükemmel bir örneğidir.

Netice itibarıyla, "Ankara plânı,, sayesinde memleketi "plân mefhumu,, ve memleketin bir çok kasabalarında plânın ken dişi girmiştir.

Burhan Belge

Jandarmaya Rüsvet Teklif etmiş

Adana, (Açık Söz) — Osmanlıye kazasını Durmuşgâ köyünden Akkâş oğlu Dede yanında birisi köy devriyesine çıkan Osmanlıye merkez karakolundan süvari Mustafa oğlu Hüseyin Erdoğan ve Mustafa Kasım adında iki jandarmamıza rastlamıştı.

Jandarmalar silahlı giden Dedeyi, 8470 numaralı Alman tüfeği ve fişekleri ve üzerindeki tabancasıyla yakalamışlardı. Dede karakola, getirilirken bırakılması için rüsvet teklif etmiş ve jandarmalar da verilen bu para için ayrıca zabıt varakası tutarak makama teslim etmişlerdir.

Yunanistan bazı elçilerini değiştirdi

Atina, 2 (Açık Söz) — Yunanistan Kahire, Varşova, Viyana ve Bern elçileri değiştirilmiştir.

Askerlik:

Askerin siyasetle ilgisi yoktur

Yazının başlığı derin izahlara varacak derecede mühimdir. Orduyu, Ulusun kararını tatbik vasıtasından başka hiç bir işle vazifedar görmediğinden bu kısa sözlerim, nazari esasların tekrarıdır. Çünkü; askerlik ve siyasetin birbirinden tamamen ayrı iki yol olduğuna kuvvetli bir kanaat besleyenlerdenim.

Hepimiz biliriz.. Siyasetin gösterdiği durumlar, korunma çarelerini araştırmaya varit ve herhangi iki devlet, birbirile süel andlaşmalar yapıp diplomasi tesirlerini bu yolda gidermeğe çabalarlar. Harp tarihi bu gibi andlaşmalara bağlı devletlerin düşmanlarına karşı yıllarca elele harp ettiklerini ve kuvvetli esaslara dayanmayan uzlaşmaların da faydalı neticeler vermediklerini göstermektedir.

Hal böyle iken, süel ve siyasal düşünceler birleşmez ve böyle bir istek tatbik sarhası bulamaz. Çünkü, harp, siyasetin neticelendiremediği ulusal bir dileği, kılıç kuvvetile başarmak demektir. Devletlerin güttükleri menfaatler birbirine uymayınca siyaset ve askerlikle sınırlarını ayırmak ta imkânsızdır. Buna rağmen bu iki vazife birbirinden uzaklaşır. Harbe varan durumlarda siyaset rolünü bitirmiş demektir. Bu değişmeyen prensipler yüzünden; her devlet, ordularının siyasetle uğuşmalarını yasak etmişlerdir. Ancak, devleti idare ve ordulara dâimda edenlerin başbaşa düşünceleri, çabaları, yurt işlerini elele başarmaları gerektir. Bismark ile Moltke öyleleğilmiydi? 1918 yılında, bu nazariyeden ayrılan Alman devlet ricalinin askerlerle anlaşmalarını felâketli günleri yaratmadı mı?..

Geçmiş günlerin acı akıbetini daima göz önünde bulunduran Türkiye cümhuriyetinin bu günkü durumu ise, devlet ve ordu idareleri bakımından yüksek bir örnektir.

M. Ersü

Grev çarşanbaya

Atina, 2 (Açık Söz) — Umumi işçiler ve müstahdimler birliklerinin dünkü içtimalarında ilânına evvelce karar verilen yirmi dört saatlik umumî grevin önümüzdeki çarşanba sabahından itibaren başlamasına karar verilmiştir.

Abone Şartları

TÜRKİYE İÇİN	
1 Senelik	1200 Kr.
6 Aylık	600 "
3 "	325 "
1 "	125 "

HARİÇ İÇİN	
1 Senelik	2500 Kr.
6 Aylık	1300 "
3 "	700 "
1 "	—

Nuruosmaniye, Şeref Sokakı
TELEFON: 20827

Düşünceler :

Sözün belâgatini, kafadan hançereye giden yolda aramalıyız. Hançereden dile uzanan yol sözlerle sadece ahengini verir. Eğer ikisi birleşecek olursa.. İşte hitabetin sırrı buradadır.

Sözün gümüş, sükkün altın olduğunu iddia edenler, dilsizlerin gırtlaklarında platin deposu tahayyül ederler.

Söz, erbabının ağzından çıkarken kafadan taşan fikirlerin canlandığını hissedebiliriz.

Bir bakıma göre empresyonizmin en muvaffak olduğu sahha hitabettir.

Kendi kendimize söylendiğimiz zamanlar bize deli diyen bulunabilir. Fakat onların kendileriyle bile habishal edemediklerini bildiğimiz için bu garip hükümlerinde ne kadar haksız olduklarını söylemeğe lüzum var mıdır?..

Doktorun Öğütleri

Esname

Cigerlere âdi tedeffüsten ziyade miktarda hava girecek surette asabî hava ihtilâci bir sebeple gayri ihtiyari olarak vâki olan kuvvetli ve uzun bir teneffüstür.

Esname ile hareketine bataat gelmek üzere bulunan kan tervar muvakkaten kuvvet bularak maceralı tabiiinde cevellâna başlar.

Onun içindir ki uyumak ihtiyacı, iç sıkıntısını, uzun bir nutuk dinlemek, çok süren bir kitap okumak esnemeğe davet edebilir. Açlığı da esnemeğe davet eden sebepler arasında zikredilebilir.

Esname bazan marazî olur ki, tedavi edilmek lâzımdır. Bazı kimseler de yemektен sonra esname başyarak bir iki saat devam eder. Bunlar medelerinde bir ağırlık hissedirler. Bu gibilerdeki esnemeyle hazımsızlığa bir işaret telâkki edilebilir.

Bazı kimselerde esname denbire başyarak pek mübaleğali surette, durup dinlenmeksin birbiri ardı sıra vâki olur. Bunlar ne kadar esnemek istemeseler de muvaffak olamazlar. Yüzlerinde bir solgunluk görülür. Bu sırada soğuk ter ve gasyan gibi asar görülürse, bir baygınlık vukua geleceği anlaşılar.

Onun için esniyen kimselerin haline gûlmemeli, bilâkış onları esneme ile zahir olan ıztıraplarına dikkat etmelidir.

Esname halinde alt çene aşağıya doğru çekilecek, üst çeneden gergi gibi uzaklaşır. Onun için esneme vukuunda iki çeneyle büsbütün açmıya değil, belki mümkün mertebe birbirlerine yaklaştırmıya çalışmak iyidir. Çünkü çok şiddetli esnemelerde bazan alt çene mafsali kemiginin yerinden çıktığı görülmüştür.

Atınada Komünistlerin sâkin geçen günü

Atina, 2 (Açık Söz) — Komünistlerin harp aleyhtarlığı günleri olan dünkü gün buradadır ve vilâyetler sükkünle geçmiştir. Kaydedilen birkaç hâdise ehemmiyetsiz şeylerdir.

harıkaydı. Kadın aşkını, güzelliğini ve hüsnünü bunun kadar bütün kesafetle ifade eden bir şiir mecmuası olamazdı.

Bir dansözün bu oyunu iyice oynayabilmesi için en aşçıdan sekiz sene idman yapması lâzımmış. Halbuki Konça sanki anadan doğma dansöz müş gibi, bu güc oyunu öyle sanatla ve öyle muvaffakiyetle başarıyordu ki..

Sonra azzim, Konça'nın dans ederken, seyretmeğe doyulmaz bambaşka güzelliği vardı.

Bir ay böyle geçti. Konça sahnenin arka taraflarına girip kışkırları bir şey söylemiyordu. Fakat onu kapısına kadar götürmeğe hakımı yoktu. Ne geçmişten, ne bugünkü vaziyetten şikâyet etmemek şartı ile, Konça'nın yanından yerimi muhafaza edebiliyordum. İstikbale gelinece, bilmem o n düşünüyordu, fakat benim bu acıklı macera içinde hiç mi hiç bir fikrim yoktu.

Şöyle uzaktan uzağa Toros meydanı civarında, anasile bir

BEN KİMİN METRESİYİM

Yazan: **İskender Fahreddin**

Tefrika No. 15

Nesrin Hanım.. Zavallı kadın.. Nihayet sen de mi buraya düştün ? Seni de mi tevkif ettiler ? Nesrinin arkasından bir İngiliz polisi yürüyordu.

Bu nasıl nazırdı yarabbi? Süreyya bu sözleri işitince beyninden vurulmuş gibi sendeledi. O: (Ben şimdi telefonla emir veririm... Bırakırlar. Bu ne rezalet?) diyecek saınyordu.

Bir nazırın: (Ben yardım edecek vaziyette değilim!) de, mesinden zavallı Süreyyanın okadar canı sıkılmış, okadar çok mahcup olmuştu ki..

Şüreyya içinden: — Bir nazırın bu kadar aciz ve elinden bir şey gelmez bir korkuluktan ibaret olduğunu bilse idim, vallahi yüzümü kızdırıpta buraya kadar gelmezdim;

Diye mırıldanarak nazırın odasından çıktı.

Süreyya şimdi ne yapacaktı? Kime dert anlatacağı? Polise gitti..

Ona kısaca şu cevabı verdiler:

— Cezayı vermeden kurtulamaz.

— Aman efendim bir palamut meselesi için de yüz elli lira ceza verilir mi?

— İşte o kadar.. Nizam böyle.. haydi, marş!

Süreyya bey polis idaresinden de eli bögünde çıktı. O gün akşama kadar baş vurmadık kimse bırakmadı.. Hepsi faydasız ve zavallı adamcığaz ortalık kararmıyaca kırdar Galataya geçemedi.

Ne yüzle geçindi.. kardeşine faydalı olamayınca, tekrar ona gitmekte ne mâna vardı?

Süreyya bey sağa sola baş vuradırsun.. Arapyan hanında ikinci geceyi de ıztırap ve işkence içinde geçirmeye mahkûm olan Vamık, saatler yürürken bonaldıkça bunalıyordu..

O şimdi koyu bir milliyetçi olmuştu..

"Anadolu vaziyete hâkim olsaydı, bu toprağın suçsuz bir genci -palamut yüzünden- zindanlarda inler miydi?," diyor ve yumuklarını sıkarak ilâve ediyordu:

— Ben bugüne kadar tıpkı körler ve sağır gibi yaşıyım... fakat, bundan sonra asla. Ayranım kabardırı artık.. beni zor tutarlar İstanbulda!

Bir kadın gölgesi..

Vamıkın Arapyan hanındaki mevkufiyetinin üçüncü günüydi. Ona:

— Yüz elli lira vermeden çıkamazsın! Demişlerdi.

Süreyya, kardeşine bu parayı tedarik etmekte meşguldü. Kimseden ödünç para almanın imkânını bulamamıştı. Bir gün sonra bedestende eşya satarak, bunun bedeli ile kardeşinin (palamut cezası) nı ödeyecekti.

Akşam üstü.. Mervuklar her günkü gibi, vahşi hayvanlar kümesine benziyen demir parmaklık arkasından sızlamlı du-

rukten, Vamık koridordan geçen bir gölge gördü.

Bir kadın gölgesi..

Başını parmaklığı dayadı.. Dikkatle baktı.

Göz göze geldiler.. Ve birbirlerini çabuk tanıdılar.

Vamık kendi kendine mırıldandı:

— Nesrin hanım.. Zavallı kadın.. Nihayet sen de mi buraya düştün? Seni de mi tevkif ettiler?

Nesrinin arkasından bir İngiliz polisi yürüyordu. Merdivenden çıktıla.

Vamık bey merakını yenemedi..

Yanıdakilerden birine sordu:

— Buraya kadın getirilir mi?

— Elbette.. Fakat, burada yatırmazlar.. Taksime götürürler.

Aradan on dakika bile geçmişti. Bodrumun parmaklığı açılıyordu.

Bir İngiliz polisi:

— Vamık Bey..

Diye bağırdı. Vamık en

önde duruyordu. Tereddütü sesini çıkardı:

— Buradayım..

Vamık korku içinde titremiye başlamıştı.

— Acaba beni de Harbiye mektebi bodrumlarına mı götüreceksin?

Kafasının içinde kıvrılıp kalan bu istifham bereket ver-sin ki Vamıkın şüphelerini değiştirecek kadar büyüme-mişti. İngiliz polisinin arkasından duran tercüman: Mıgır:

— Geçmiş olsun begim, dedi, bir yanlışlık olmuş.. Tahliye ediliyorsunuz!

Vamık Bey birdenbire şaşaldı..

Sevinmişti.. Fakat, sevinç-ni izhar edemiyordu.

Acaba kardeşi Süreyya istenen cezayı mı vermişti?

Tercüman şu cümle ile vaziyeti izah etmişti:

— Bizim kumandanın yanına bir iş için gelen genç bir Hanım sizi burada görmüş-tanımış. Kumandan cezanızı affetti.

[Bitmedi]

SAN'AT

KITAP, RESİM, TİYATRO, MÜSİKİ

Çarpışan mısralar

İnsanlar her savaşta, her çarpışmada - nasıl olursa olsun - bir heyecan, sürükleyici talilük bulurlar.

Bana kalırsa fikir ve duygularında da anlatılmaz bir heyecan var, ve bu şeytani çarpışmalar eğer anlarsak ötekilerden hiç te aşağı kalmıyor.

Sonra fikir kavgalarının bir ılığlığı varsa o da istediğiniz yazıcıları kendi kendinize dövüştürebiliyorsunuz.

Son senelerden iki şairi var ki bütün dünya onları takdir eder ve sever. Bunların ikisi de Fransızdır. Birisi Kontes dö Noay, öteki de Pol Valeri dir.

Birincisi kalbin felsefesini bütün riyağı ve mantık fikir-lere, kafa felsefesine tercih eder. Yalvarır, ağlar, güler, fakat yalnız kalbini konuş-turur.

İkincisi gülmiyen, hesap eden ve soran bir adamdır. Düşünür, riyağı meseleleri halleder, okur, tekrar düşünür ve sonra şiirini yazar.

Biri Allaha inanır, ondan korkar.

Öbürü hiçbir şeye inanmaz, kuru kâfaların önünde Şekspiri düşünür, tabiatla, Allahla âdetle alay eder.

Şimdi bu iki kahramanı alınız, hayalinizde ikisini de karşı karşıya getirip münakaşa ettiriniz, bu fikir dövüşü-

nün zevkine doğulur mu söy-leyniz?

Hayatını bir hücreye benzererek, kendini de o hücrenin küçük penceresinin demirleri-ne asılmış bir mahkûma ben-benzeten Kontes dö Noay'la bir karda oturmuş, deniz mezarlığını seyreden, ölü insan kâfalarile, onları kemiren kurtlarla, mavi deniz ve yeşil ağaçlarla alay ederek, gayri şuurî hayatının mevcudiyetini ispat etmek isteyen Pol Valeri'nin kavgalarının insanı titretcek kadar müthiş olacağını görüyorsunuz değil mi? Gönlü-isterdi ki onları canlı ve sar-hici olarak görelim, kulakla-rımızla seslerini işitelim, göz-leirimizle bu fikir ve duygular kavgalarını görelim, kafa ve kalplerimizle onları anlayalım.

Fakat heyhat... Biri bilin-miyen, anlaşılmayan diğarlar'da geziyor. Öteki de ilmi kâğıtlarının içinde saçlarını daha fazla ağartıyor.

Ve zaman, hep böyle saçla-rını kitapları arasında ağart-tanlarını, öteki diğarlara göç-rek belki de yaşamının sırrını arayan insanları görerek ge-gecek. Mücadele, her türlü kavgâ, hayatın insanları daima daha fazla kıstırdığı en büyük şartı olarak kalacak.

Tarik Z. Tunaya

Roman: 15

Aşk Oyuncakları

YAZAN: **Piyer Luis**

Gerçi asılsız bir serzeniş. Fakat buradaki hayatımı beğeniyor musun ? Bütün bu it sürüş ile düşüp kalkıyorsun tabii !

Kızdı, ayağa kalktı: — Bir kere bu sözünüze geri alınız Don Mateo. Benimle böyle konuşmaktan sizi men' ederim. Babamın mezarı üzerine yemin ederim ki, ben şu dakikada bakireyim ve bundan şüphelendiğiniz için sizden iğreniyorum.

Masamda yalnız kaldım. Bir az sonra ben de çıkıp gittim.

— 12 —

Beklenilmeyen bir manzara

Bütün gece rihim boyunda dolaşım, durdum. Denizin tükenmiyen serin rüzgârı ateşi

mi dindirmeğe kâfi gelmiyordu. Bir taraftan da kendi alçaklığımı kıziyordum.

Artık bütün bu hadiselerden sonra benim için yapacak üç şıktan biri kalıyordu : ya büsbütün bırakmak, yahut zorlamak, yahut ta öldürmek.

Halbuki ben dördüncü bir sık ihtiyar ettim. Yani işin olacağına varmasını kabul ettim.

Her gece uslu bir çocuk gibi bara giderek eski yerime, oturuyor, onu seyrediyor ve onu bekliyordum.

Konça'da yavaş yavaş yumuşamıştı. Artık bana yaptığı fenahlığı bana yüklemiyordu. Sahnenin arkasında büyücek bir beyaz salon vardı.

Burada, sıraların üzerinde

dansözlerin anaları ve kız kardeşleri uyuklayarak oyunun sonunu bekliyorlardı.

Konça, dansözlerin sevdalarına bahsettikleri büyük bir lütfet kabilinden, benim bu salona girip çıkmama müsaade etmişti. Ne güzel cemiyet değil mi ?

Orada geçirdiğim saatlerin fecaatını tasavvur edebilirsiniz. Beni iyi tanırırsınız : bu kadar bayagi bir meyhaneyle devam etmek azabına da nasıl katlandığımı tasavvur ediniz.

Konça Perez gibi öteki dansözler de sağında, solunda dolayıyorlardı. Barda geçir-dığım bu fecaatların içinde en gönlümü oyalayan tarafı Konçanın oynadığı dört dansı seyretmekten ibaretti. Kolisin bir kenarında duruyor ve halka bakmadığım için onun sırf bana mahsus olarak dansettiği hollyasına dahıyordum.

Konça'nın en çok muvaffak olduğu Flamengo idi. Bu dans değil, bu, bambaşka bir

harıkaydı. Kadın aşkını, güzelliğini ve hüsnünü bunun kadar bütün kesafetle ifade eden bir şiir mecmuası olamazdı.

Bir dansözün bu oyunu iyice oynayabilmesi için en aşçıdan sekiz sene idman yapması lâzımmış. Halbuki Konça sanki anadan doğma dansöz müş gibi, bu güc oyunu öyle sanatla ve öyle muvaffakiyetle başarıyordu ki..

Sonra azzim, Konça'nın dans ederken, seyretmeğe doyulmaz bambaşka güzelliği vardı.

Bir ay böyle geçti. Konça sahnenin arka taraflarına girip kışkırları bir şey söylemiyordu. Fakat onu kapısına kadar götürmeğe hakımı yoktu. Ne geçmişten, ne bugünkü vaziyetten şikâyet etmemek şartı ile, Konça'nın yanından yerimi muhafaza edebiliyordum. İstikbale gelinece, bilmem o n düşünüyordu, fakat benim bu acıklı macera içinde hiç mi hiç bir fikrim yoktu.

Şöyle uzaktan uzağa Toros meydanı civarında, anasile bir

yerde otndüğünü biliyordum. Bu evde daha altı dansöz, aile ile beraber oturuyormuş. Bu kadınlar diyarında neler olup, neler bittiginden haberim yoktu.

Mamafih bizim dansözlerimizin oldukça muntazam bir hayatı vardır : Akşamın sekizinden sabahın beşine kadar sahneye çıkarlar. Sabaha doğru yorgun argın evlerine dönerler, ekseriya yalnız olarak öğleye kadar yatarlar. Ancak akşama doğru biraz serbest vakitleri vardır.

İşte bu serbest vakitleri biraz endişe ile düşünmüyör degildim. Çünkü Konça'nın aynı evde oturan iki dansöz arkadaşının daha pek şabemred bir erkek kardeşlerle pek sıkı fıkı olduğunu öğrenmiştim.

Bu gencin adına Morenito [1] diyorlardı. Asıl ismini bir türlü öğrenemedim.

Konça oğlanı ekseriya ma-

sama çağırıyor, benim hesabıma besleyor, tabakamdan aldığı sigaraları Morenito'nun dudaklarına ilştirerek, çıktığı bir kibritle de yakıyordu.

Güsterdiğim bütün sabırsızlık hareketlerine karşı, omuzlarını silkiyor, yahut soguk bir cümleyle mukabele ederek, ıztırabını daha ziyade deşiyordu.

Morenito şimdi herkesin malıdır, diyordu, fakat eğer onu dost tutarsam, yüzüğüm gibi yanımda taşıyacağım. Öyle değil mi Moro ?

Hiç sesimi çıkarmıyordum. Şurasını deş söylemek lâzım ki, Konçanın hususi hayatı hakkında dönen şayialar onu erişilemez ve idkonulmaz bir kız olarak gösteriyordu.

Hani bu şayialara inanmıyordaydım. Çünkü yanına yaklaşan hiç bir erkeğin bakışlarında ona bir gece evvel tesahüp etmiş olmanın verdiği cüret ve manaya tesadüf etmemiştim.

Fakat Konça'nın yüzünden

her halde rahatları bozulmuş aşıklerle kavgalar mı etmedim? Bunlardan hiç biri ona malik olmakla övünemediler. Bilâkış her yerdten her zaman işitirdim: "O Mozita'dır, o her kесе öyle yüz vermez.."

Bir gece bar sahibesinin işareti üzerine, diğer üç dansözle beraber birinci kata çıktık. Bar-na söyledigine göre bir öğle uykusu uyuyacaktım. Eskiden de böyle bir saat kaybolmuş sesimi çıkarmazdım. Çünkü ne kadar yalancı ve

POLİTİKA - HARP - SULH

Dünyanın gittiği yol

Diyorlar ki: Harp için iki sene daha beklemek lâzımdır

İngilterenin doludizgin hazırlığı karşısında Almanya ve İtalyanın vaziyetleri nedir?

Havalar çok sıcak... Şu dakikada Avrupanın bütün diplomatları plajlarda, su şehirlerinde, Riviyerada ve meşhur kaplıcalarda vakans yapıyorlar. Montrö konferansı da Türkiye'nin zaferiyle kapandıktan sonra yeni bir siyasi hâdise karşısında bulunmuyoruz artık: Yalnız Avrupanın en garp köşesinde İspanyada dahil bir ihtilâl var. Öyle bir ihtilâl ki haricîten gelen müessirlerin de bu kanlı kavgada rol oynadığı söyleniyor ve bunun âlâmetleri de erbâbın basiret gözlerine gösteriliyor.

Dünya ve bilhassa Avrupa her zaman hâdiselere gebe. Ufukta henüz birşey görünmemekle beraber belki de şu günlerde ansızın patlak verecek olan bazı hâdiselerin şahidi olabiliriz. Fakat böyle bir hâdise olmasa bile şu yakınlarda beynelmîl mühim bir siyasi hâdise ile karşılaşacağız. Bir buçuk ay kadar sora, yani Eylülün son günlerine doğru İsviçrenin Cenevresinde Milletler Cemiyeti tekrar toplanacak, altmışa yakın devletin diplomatları yeni baştan sahneye çıkacaklar. Sizin anlayacağınız, Milletler Cemiyeti Aşamblesi Eylül sonlarında toplanarak şu meşhur veya mahul Habeş - İtalya işini görüşecek, yahud Habeş topraklarının mukadderatı hakkında nazari hükümünü verecek. Bize öyle geliyor ki Milletler Cemiyeti assamblesi Habeş topraklarının İtalya tarafından ilhakı emrivakiine şahit olacaktır. Çünkü bugün Avrupanın büyük devletleri İtalyayı Avrupa muvazenesi düveliyesine tekrar almak azminde bulunuyorlar. Çünkü ortada bir Alman meselesi, hergün biraz daha silâhlanan bir Alman heyulâsı meselesi mevcuttur.

Eğer İtalyanın gücünü vaziyeti daha fazla devam edecek olursa Almanya tehlikesi de devamlı bir vaziyet alabilir. Bu gün gerek İngiltere, gerekse Fransa, şu Habeş meselesine artık tam ve katî bir son verilmesini, bu suretle de İtalyanın tekrar İngiltere ve Fransa safında olarak Avrupa statükosundaki yerine dönmelerini istiyorlar. Eğer İtalya, Habeş davasında kendi istediği şekilde bir karar alamayacak olursa Almanya'yı iltizam etmesi muhakkaktır.

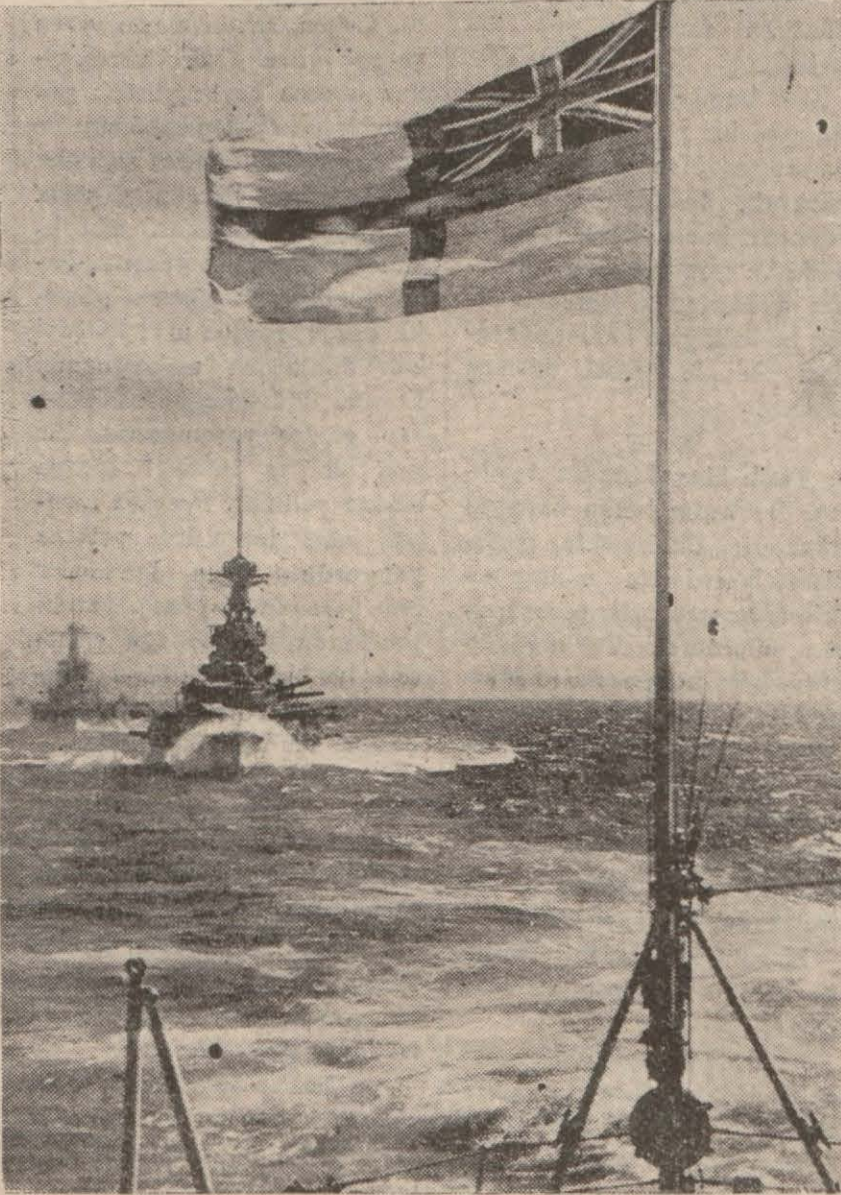
Bütün bunların olup bittiğini farzettikten sonra acaba vaziyet ne olacak, yani kısa veya uzun bir istikbal nasıl bir manzara gösterecektir? Fransız diplomat muharrirlerinden birisinin uzun bir yazısından hülasa olarak aldığımız bazı satırlarda ileri sürülen şu iddiaları beraber gözden geçirelim. Bu muharrir hülasa olarak diyor ki:

Harp ve sulh ihtimallerinin anahtarı bugün İngilterenin elindedir. Nettekim 1914 hengâmesinin anahtarları da İngiltere Hariciye Nezareti kasasında bulunuyordu.

İngiltere bugün müthiş bir ibret sahanesi karşışmış vaziyettedir. İtalyanın Habeş ülkesine yaptığı istilâ İngilterenin gözlerini açmıştır. Bunun içindir ki İngiltere çok zayıf bir vaziyette bulunduğunu idrak etmiş ve geniş mikyasta silâhlama hazırlığına girişmiştir. İngilterenin bugünkü silâhlama hazırlığını şu şekilde hülasa etmek mümkündür:

- 1 - Deniz kuvveti
- 2 - Kara kuvveti
- 3 - Hava kuvveti

Deniz kuvveti: İngiltere bah-

Görüşündeki bütün satvetine rağmen, İngiliz vatandaşlarının artık inanmadıkları ve en kısa zamanda takviyesini bekledikleri İngiliz filosundan bir parça

riye nezareti, İngiliz donanmasına en geniş mahiyette bir satvet ve azamet vermek maksadıyla dünyanın en büyük harp gemilerini ismarlamıştır. Bunlar bugün İngiliz tersanelerinde inşa edilmekte bulunuyor. İki sene zarfında İngiliz donanması bugünkü iki, hattâ üç misli bir kuvvet ve kudret kazanmış olacaktır.

Kara kuvveti: İngiltere harbiye nezareti yeni silâhlar, yeni tanklar ismarlamıştır. İki yıl sonra İngiltere kara ordusu müthiş bir silâh kuvvetine malik olabilecektir.

Hava kuvveti: Bugün bütün İngiliz Endüstrisi İngiliz ordu ve donanmasına iki bin tayyare hazırlamakla meşguldür. Bu iki bin tayyare iki sene zarfında tamamlandı ordu ve donanmanın emrine verilecektir.

Vehip Paşa meselesi

Yunan hükümeti çıkararak lâzım gelip gelmediğini görüyor

Atina, 2 (Açık Söz) — Başvekil Metaksas dün gece gazetelere verdiği bir tebliğle Vehip Paşa meselesinin devletin kanunları dairesinde tedkik edilmekte olduğunu ve bu meseleye yabancı hiç bir devletin müdahale etmemiş bulunduğunu bildirmiştir.

Çeşmede anason

Çeşme, (Hususi) — Anason piyasası 20-25 kuruştan açılmıştır. Rekolte 60 - 60 bin kilodur.

Bazı alıcılar piyasada anason fiyatını düşürmek istemişlerse de İhissarların vaziyeti hâkim olması karşısında muvaffak olamamışlardır. Rekoltenin 15,000 kilosu merkez kazaya aittir. Bu seneki anason mahsulü en çok Alaçatı ile Barbarosta yetişmiştir.

Diger mntakalara yağmur yağdığı halde burada yağmurun hiç bir tahribat yapmaması sayesinde yeni bütün mahsulü pek nefis olacaktır. Rekolte geçen senekinden fazla olup 7-8 yüz bin kiloyu bulmaktadır. Bu seneki mahsul iyi kurutulabilirse çok yüksek fiata müşteri bulabilecektir.

İngilterenin müdafaa ve taarruz kuvveti âzami bir dereceye ulaşmış bulunacaktır.

İşte bütün bu işler olup bittikten sonra harp veya sulh sözleri İngiltere tarafından aşırı derecede bir kuvvetle söylenilecektir.

Yani İngiltere bu müthiş silâhlama sayesinde avrupada yüksek bir hegemonyayı temsil edecektir. İşte o zaman siyasi hadiselerin gidişlerini değiştirmek veya tanzim etmek iktidarı büyük Britanya imparatorluğunun eline geçmiş bulunacaktır.

Fakat acaba o zamana kadar öteki büyük devletler uykuyu uyuyacaklar mı?

Bu sualin cevabını bulabilmek için biraz daha beklemek lâzım geldiğini, zannederiz ki söylemeye hacet yoktur.

KÜÇÜK Haberler

* Millî Saraylar müdürlüğü Dolmabahçe sarayında sarayın da bazı tamirler yaptıracaktır.

* İstanbul limanı Sahil sıhhiye idaresi bazı eksiklerini tamamlamak için münakasalar açmıştır.

* İstanbulda Emlâk tahririnin tamamlanması için kadastro heyetleri faaliyetlerine devam ediyorlar.

* Şehir tiyatrosu önümüzdeki mevsim için hazırlıklarına başlamıştır. Bu kiş Şehir tiyatrosunun repertuarı çok zengin olacaktır.

Mihalakopolos siyaya dönüyor

Atina, 2 (Açık Söz) — Avrupada bulunan eski Hariciye Nazırı Mihalakopolos bu ayın yirmisinde Atınaya avdet ederek siyasi faaliyetlere karışacağı haber alınmıştır.

Sigorta

Förüks ve Türkiye Millî Sigorta şirketlerinin hesaplarında yapılan tetkikatın 20 Ağustos'a kadar süreceği tahmin edilmektedir.

HER GÜN Kadın

Yemek

3 Ağustos Pazartesi

Bu sütuna hergün koyduğumuz yemek listeleri okuyucularımızı çok yakından alâkadar etmektedir. Bir çok okuyucularımızdan bu hususta teşekkür mektupları almaktayız. Bu arada bir okuyucumuz şöyle bir dilekte bulunuyor:

"Bu güne kadar yemek listesinde hep alaturka ve yarım alafranga yemeklerden bahsettiniz. Bununla beraber hergün yemek seçmek mecburiyetinde olan biz aileler için bu listeler çok faydalı olmaktadır. Fakat arasıra bize nefis ve lezzetli alafranga yemekler de tarif etmenizi dilemekteyiz."

Açık Söz bir okuyucusu tarafından haklı olarak yapılan bu ikaz karşısında üzerine düşen hizmeti yakında başarmaya başlayacaktır. Ancak biz şu kadar söyleyelim ki alafranga yemeklerin yapılması ve hazırlanması şekilleri biraz zorca ve masraflıdır. Diğer taraftan alafranga yemeklerde kullanılması zaruri olan harçlar bizim bakallarda ekseriyetle bulunmaz. İstanbul tarafındaki okuyucularımız böyle hazır harçları Beyoğlu bakkallarından kısmen tedarik edebilirler. Anadolu okuyucularımızın ise böyle harçları bulundukları kasabalarda elde edileceklerini hiç zannetmiyoruz.

Bu sözleri söyledikten sonra bugün de bir alaturka yemek listesi koyuyoruz:

1 - Çilbir, imam bayıldı, meyve.

Çilbirin nasıl yapıldığını biliyoruz. Fakat bir defa daha tekrar edeyim. Yumurtalar su konulmuş bir sahane kırılmalı ve katılaşmaya kadar pişirilmeli. Ondan sonra çalkanmış koyu yoğurt, suyu süzülmesi olan yumurtaların üstüne bolca dökülür. En sonra da kızdırılmış yağ dökülür. Biraz kırmızı biber, çilbıra hususî bir lezzet verir.

İmam bayıldının yapıldığı herkesçe malumdur.

Meyveye gelince; şu günlerde en mebzul meyve kavun ve karpuzdur. Yerli üzüm daha piyasaya gelmemiştir.

GÜNEŞ BANYOSU VE DENİZ BANYOSU YAPARKEN

Sihhatinizin korunması bakımından deniz ve güneş banyolarından istifadeler temin etmeniz mümkündür. Yaz günlerinde, eğer sihi bir mahzur yoksa, mutlaka deniz suyunun madeni hassalarından istifade etmelisiniz. (Fakat deniz banyosundan çıkıp kızgın kuma oturduğunuz zaman derhal vücudünüzü hafif yağlı kremlerle tıla etmelisiniz. Bunu yapmayacak olursanız deriniz zararlı şekilde yanar. Hafif yağlı kremler derinin kızgın güneş altında bozulması ihtimallerinin önüne geçer.

ÇOCUK

Musiki, çocuk terbiyesi bakımından büyük bir rol sahibidir. Çocuk işitme ve işittirni anlamaya gelince onun kulağına mutlaka musiki ile hitap etmeye ehemmiyet vermeliyiz. Çocuğu hayata, yeni hayata alıştırmak bakımından musikin oynatılması rolün büyüklüğünü bilmiyoruz. Eskiden çocukları, hafifmeşreplik korkusile musikiden uzak yaşıttırlardı, halbuki bu, çok sakat bir düşüncedir. Çocuğu ilk dinletilecek musiki parçaları, çocuk terbiyesine göre, hususî surette hazırlanmış parçalar olmalı.

BİR CİNAYET

No : 105

YAZAN: Etem İzzet BENİCE

Geceleyin evlere dönecek olanları yerlerine yetiştirecek her türlü vasıta var.

— Babanız şimdi mevkuf olduğuna göre siz ne yapıp içiyorsunuz?

— Çalışıyorum.

— Nerede?

— Bankada.. Hattâ babama da ben bakıyorum. Eğer babamın parası olmuş olsaydı sanırdım ki, kızının kazanıp kendisine getireceği bütün, yemek ve yemek parasını kabul etmezdi.

— Avukat Muzaffer, bundan sonra hakime döndü:

— Bendenizin şahitlerden soracaklarımı bitti.

Dedi. Bunun üzerine hakim

Güzin'e:

— Gidebilirsiniz..

Diyerek mübaşire emretti:

— Şahit Aliye'yi çağırınız.

Profesör Cemil bunun üzerine:

— Eğer müsaade buyursanız şahitlerin hepsi bir arada çağırılabilir. Vakit geç oldu. Muhakeme de uzuyor.

Dedi. Avukat Şefik de bu teklife iştirak etti. Hakim Muzaffer baktı. Muzaffer de,

— Bendenizce de bir mahzur tasavvur etmem. Gelsinler.

Dedi. Bunun üzerine Hakim:

— Ulviye, Sacide, Nevin, Lâife..

Diye isimleri saydı ve mübaşir koridorda seslendi.

Şahitlerin dördü de yanyana dinleyicilerin ön sıralarında oturuyorlarmış. İçlerinden en genci,

— Haydi Ulviye hâlâ bizi çağırıyorlar..

diye yanındaki en ihtiyar dördü ve hepsi birden kalktı, mahkemeye çıktılar. Hakim bunları süzerken mahkemeyi dolduran bütün dinleyici kalabalığı da gözlerini şahitlerin üzerlerinden ayırmıyorlardı.

Şahitler garip bir sevkle sanki boy ve yaş sırası üzerine yanyana dizilmişlerdi. En ihtiyarları Ulviye baştaydı.

Hakim, ona:

— Adınız?

Dedi ve böylelikle sorgusına başladı.

İhtiyar kadın:

— Adım Ulviye..

diye cevap verirken en gençleri de:

— Nevin..

Diyordu. Dördü de yaşlarını başlarını, ne iş yaptıklarını kaçır sene dir konakta olduklarını uzun uzun anlattılar.

Hüviyet tesbiti sorgusu bittikten sonra, hakim Ulviye'ye:

Avukat Muzaffer, dönüp profesör Cemile baktı

— Vedadı tanır mısınız?

Dedi.

— Tanımam. Şükriyenin eski kocası olduğunu, konağa bir iki kere geldiğini işittim.

— Onun için konakta ne diyorlardı?

— Her kafadan bir ses çıkıyordu. Ben Ferdinin halası olduğum için benim yanımda pek konuşuyorlardı. Fakat, Güzini kaçırın oymuş. Şükriye'yi öldüren de yine o olmuş.

— Sen Şükriyenin öldürüldüğünü nasıl duydun?

— O sabah duydum, Galiba Sacide kalfadan.

Hakim Sacide kalfaya sordu:

— Sen mi haber verdin?

— Evet ben haber verdim.

— Sen kimden duydun?

— Konağın içine yayılvermişti cinayet haberi.

— Ulviye halasının haberini nasıl karşıladı?

— Tabii pek üzüldü.

— Sen cesedi gördün mü?

— Hayır görmedim. Ölüye bakamam. Sinirlerim çözülmüyor.

Hakim tekrar Ulviye'ye hitap etti:

— Cesedi sen gördün mü?

— Hayır ben de görmedim.

Şimdi ihtiyarım. Pek yufka

yürekli olmuşum. Dayanamadım.

— Sen Ferdinin öz halası mı oluyorsun?

— Hayır öz halası değilim amma, babasının teyzesinin kızım. Bana hala der. Elimde büyüdü. Beni pek sever. Ben kocam ölüp te yalnız böyle çoluksuz çocuksuz ve biraz da geçimsiz kalınca Ferdi beni yanına aldı.

— Gelininiz öldürüldükten sonra ferdi ile hiç konuşun mu?

— Konuştum.

— Ne dedi?

— Oğlum deliye dönmüştü. Bir şey diyecek hali yoktu.

— Çok mu üzülyordun?

— Pek çok. Fakat, ne yapabiliirdi?

— Katil kimmiş, böyle bir şey işittin mi?

— İşitmedim. Fakat, işte katilin eski koca olduğu söyleniyordu.

Hakim Ulviye hala ile biraz hafif konuşuyordu. Kadıncığın kulakları da ağır işidiyor olacaktı ki biraz da bağrıyordu:

— Sana katilin Vedat olduğunu söylediler mi, yoksa kendin gördün mü?

— ben görmedim.

— Ya ne yaptın?

— Sadece işittim!

— Kimden?

— Yine evdekilerden.

Hakim Sacide kalfaya sordu:

— Sen mi söyledin?

— Hayır.

Nevinden sordu:

— Sen mi idin söyleyen?

— Ben degildim.

Aynı suali Lütüfiye de sordu:

— Sen söylemiş olmayasın?

— Ben böyle şey söylemedim.

[DEVAM EDECEK]

Kitap kuponu

BİR CİNAYET DAVASI

No : 105

Bu kuponları kesip biriktirenler roman gazetesinde bittikçe vakit idarehanemize gönderip hiç para vermesiz kitapları alacaklardır.

Boğaziçi

Anadolu yakasında yeni evler

Beykoz ve Paşabahçesinde yerden ağaç biter gibi evlar kuruluyor

Boğaziçi günden güne sönüyor, nüfusu azalıyor. Büyükdere, Sarıyer gibi birinci sınıf sayılan köylerde hâlâ boş evler ve yalılar vardır. Buna mukabil Boğazın iki köyü gün geçtikçe kalabalıklaşmaktadır. Beykozla Paşabahçesi birer sanayi köyü olduğu için bu iki köyde boş ev kalmadığı gibi hiç yoktan yepyeni iki köy doğmaktadır. Beykozun Ortaçeşme denilen Evkafa ait tepeleri üstünde seksene yakın yeni ev kurulmuştur. Bu tepelerde güneş her gün doğarken yeni bir ev görüyoruz. Arı gibi çalışan amele aileleri her gece bu tepelere bir ev oturtuyorlar.

Bazen bu ev başka bir yerde hezirlanıyor, gece arabalarla nakledilerek kuruluyor. Bedir. Hemen hergün çocuğunuz bir iki parça dinletmelisiniz.

Bu programa devam ettikten birkaç ay sonra göreceksiniz ki çocuğunuz daha neşeli olacaktır. Ruhunu dinlediği nağmelerin tesirile inkişafa başlayacaktır.

lediye buralarda ruhsatsız ev yapılmasını menettiği için ev sahibi olmak isteyenler bu işin de kolayını bulmuşlar ve gece çalışmaya başlamışlardır.

Bu evlerden bir kısmı Beykoz'a akan çeşmelerin ayaklarına doğru uzandığı için lağım-ların içme sularına karışmasından korkulmaktadır. Bununla beraber kaymakamlık bu gibi mahzurların önüne geçmeye çalışmaktadır.

Bu evler yapılır kanununa muhalif kurulduğu için yıktırılması hakkında geçenlerde da'imî encümenine müracaat edilmişti. Daimî Encümen 80 evin birden yıkılmasına muvafakat etmediği için idare maslahat yolu tercih edilmiştir. Beykoz'daki gaz ve kundra fabrikaları az yevmiyeli fazla amele kullandığı için ev kirasi vereniyenler kaçak birer baraka kuruyorlar. Paşabahçesine cam fabrikası yapıldığı için bir aydan beri Sultanije tepelerinde de yeni evler kurulmaya başlamıştır. Dün şabah buraya

kurulan evlerin sayısı tam otuz idi. Her geçen gece bu tepelere yeni evler eklenmektedir.

Şimdide Çubukluda Ruslar tarafından gaz fabrikaları yapılmaya başlanmış ve iş hayli ilerlemiştir. Şimdiden buradaki tepelere kaçak ev kurulmasına başlanmıştır.

Boğazın bu mntakası sanayileştirildiği için bunların hepsi birer ihtiyaca cevap vermektedir. Fakir amelenin birer yuva sahibi olması istenilen bir şeydir. Yalnız madamki buralarda evlerin kurulmasına göz yumuluyor. O halde bunların müstakbel yol ve lağım teşkilâtı da kendilerine işaret olunmalıdır. Yoksa lağımın açıkta kalan bu evler arasında tifo gibi bir salgın hastalık çıkarsa o vakitki nedamet ve mesai hiç para etmez. Belediye mühendisi yine idare maslahat kabilinden, gayri resmî olarak hiç olmazsa buralarda oturanlara yol göstermelidirler. Belediye reisliğinin nazarı dikkatini çekeriz.

BÜTÜN MEMLEKET...

Sarka giden yolun cenup geçitlerinden en mühimmini teşkil eden tarihi ve kahraman Urfa'da yıldan yıla artan belli başlı çalışmalar vardır. Orada her yıl yeni bir eser vücut bulmaktadır. Bu resimde Urfa'nın yeni yapılan mezbahasını görüyoruz.

Gaziantep köylerinde yeni köy mektepleri yapılıyor

Gaziantep (Açık Söz) — İlbaş Ali Rıza Çevik köy mekteplerine fazla önem vermekte ve bunların çoğalmasına ne gibi şeylere mutavakkıfsa onu arayıp bulmaktadır. Bilhassa hudut köylerimizde Maarif Vekâletinin plânlarına uygun yeni okul binaları yükselmekte ve bunların tamamlanmasında maarifsever köylülerimizin büyük hizmeti ve ilgileri görülmektedir.

Karacabey'in istekleri
Köylünün tarlasını ve ekinini
Verem otunun zararlarından
kurtarmalıyız

Karacabey zirai kredi kooperatif idare heyeti azaları bir arada

Karacabey (Açık Söz) — Bandırmanın sonra buralarda yepyeni bir şehir olarak Karacabey göze çarpmaktadır. Son yıllar içinde bir çok binalar yapıldığından ve dikilen ağaçlarda büyüme olduklarından şehre bir güzellik gelmiştir. Bir taraftan da yeni binaların yapılmasına hâlâ devam olmaktadır.

Karacabey'in ilerisi parlak olacaktır. Çünkü hükümet merinos koyunların yetiştirilmesine büyük bir önem vermiştir. Bursada yapılmakta olan (kam gran) fabrikası merinosların yünleriyle işleyecektir. Bunların yetişmesi ve türemesi için Karacabey ovaları çok elverişlidir. Sonra buranın toprakları çok kıymetli olduğundan şimdi ürünler ıslah edilerek çeşitleri de çoğaltılacak olursa burası bir zahire anbarı haline gelecektir.

Ve en nihayet yeni ilçeyi alacak olduğu tarak du-basile Karacabey boğazı temizlenip te İstanbul ve İzmirden gelecek motorlar şehrin civarına kadar serbestçe yanaşacak olurlarsa o zaman bu yeşil ovaların yetiştirdiği mahsulât ve hayvanat pek çok müşteri bulacak ve bu yüzden buraya bir servet akacaktır. Onun için şehrin en büyük noksanlarından olan su ile elektrik bir ayak önce yapılmasına çalışmak gerektir. Bugünkü önemli meselenin hâliyle zan nediyorum ki değerli ve çok kıymetli ilçeyi (Remzi Uzak) nasip olacaktır.

Burada, M. Kemal Paşada olduğu gibi sinema ve saz olmadıktan hayat pek asude geçmektedir. Fakat, bu sükunetin bir iki sene sonra eğlencili bir hayata dönüşme ihtimali de vardır. Her vasıta bir ihtiyaçtan doğar. Yukarıda söylediğim gibi ticari muameleler çoğalıp ta buraya bir misafir

akını başlarsa o zaman daha neşeli bir hayat ta başlayacaktır. Son zamanlarda Karacabey arazisinde köksüz ve tek elyaf şeklinde sarımtırak bir ot belirmiş. Halk ağzında (verem) otu diye anılan bu zehirli ot düttün mahsulü mahvediyor. Bakla ve soğanlar üzerinde de dehşetli tahribat yapıyor. Şimdiye kadar alınan tedbirlerden müsbet bir sonuç elde edilememiş. Çifti bundan çok müstecki ve çok mustarıptır.

Pek geniş olan bu muhit köylüsünü endişeden endişeye düşüren bu acıklı durumun iyi yüzünü anlamak için ziraat memurunu dinlemek lüzumunu duydum. Bay memur:

— Evet köylünün söyledikleri doğrudur, dedi. Bu sene dut ağaçlarına arız olan Diyasız ve Pentagon ile bir hayli mücadele yaptık. Mücadele % 80 muvaffakiyetle 44 köyde tatbik edildi. Bundan başka yaban domuzu, tarla fareleri, çingene tabir edilen serçe kuşları ile de mücadeleler yapılmış, çok iyi neticeler elde edilmiştir. Yalnız bütün bu mücadelelerden maalesef tabiatı karşı kulanmadı. Fazla yağmur, sam ve lodosun tesiri bilhassa hububat ve nakliyatı fazlasıyla zarara uğrattı. Bu yüzden geçen yıla nisbetle mahsulât azdır. Bay memurdan Karacabey'in geçen yılki mahsul miktarını öğrenmek istedim. Hububat 12 milyon ton, bakla 57930 ton ve 48 bin tondan fazla da soğan olmuş ve ihraç edilmiş...

Bigada bir hırsız

Biga, (Hususi) — Biga ve civarında bir çok hırsızlık yapıp müteaddit defalar mahkûm olan ve daha geçen sene hapisneden çıkan azılı hırsızlardan Dimetokali kör Sıtkı, Gönen köylerinden kaldığı bir araba ile dört beygiri, başkalarına satmak üzere iken zabıta cürmüneşut halinde yakalanmış ve tekrar hapse atılmıştır.

Köy mektebi
İşte böyle
Olmalıdır!

Ankara, (Açık Söz) — Ankara'nın günden güne büyüyen ve bir Avrupa kasabasının manzarasını gösteren Kalecik kazası, çok yakın bir istikbalde hakiki bir örnek olacaktır. Kalecğin kasabaya bir kaç saatlik mesafede bir köyü vardır; Sulakyurt.

Bu köy son zamanlarda bir nümune köyü haline konmuş ve üzerinde ehemmiyetle işlenmeğe başlanmıştır. Eşlerinin yurdun her tarafında çoğalmasını dilemiş, ülkü edindiğimiz bu örnek köy ve köyde kurulan okul, bence bize yakışan en uygun köy tiplerinden biridir. Bu köyün nasıl kurulduğunu veya burada böyle bir mektebin nasıl vücuda getirildiğini izah etmek istemem, fakat mektebin bu bu günkü, yani kuruluşunun üçüncü yılındaki durumunu kısaca anlatmak isterim:

Sulakyurt nümune köyünde kurulan bu nümune mektebi, köyün coğrafi durumuna göre 15 köyün ortasında ve 15 köyün çocuğunun kolayca istifade edebilecekleri bir alanda bulunmaktadır. Mektebin kuruluşundan maksat; mastahsil köylü yetiştirmektir. Bana bu mektebin Türkiye'de model bir mektek olabileceğini söyledikleri vakit evvelâ, düşündüm, fakat sonra hakikati öğrenince söyleyenlere hak verdim. Bakınız neler yapılmış:

Kalecik'ten bu mektebin bulunduğu köye kadar, köy kamununun tevfi kan ve kanununun hazırladığı imkânlardan istifade edilerek muntazamca bir şose yapılmış. Mektep yolu ve gündüzlüğü; yakın köylerden mektebe 40 kadar yatılı talebe alınmış, bu suretle talebenin sayısı 160'ı bulmuştur.

Bu mektep açıldıktan ve nümune köyünde bayındırlık işleri ilerlemeğe başladıktan sonra köyün nüfusu artmağa başlamış ve son yılda nüfus 1400'ü bulmuş. Çocuklarına hem nazari, hem de ameli ziraat öğretene ve tam müstahsil köylü yetiştirmeğe çalışan mektebin vaziyetle köylüler yakından ilgilenmişler, mektebin bulunduğu alana meyveli meyvesiz yüzlerce ağaç diktiler. Faka iş bu kadarla kalmamış ve köylülerin ilgi ve yardımları ilerliyerek, mektebe kendi istekleriyle ve "hiş bir teklif yapılmaksızın 25000 lira kıymetinde 30 kadar tarla armağan etmişlerdir.

Türk köylüsünün mertliğini gösteren misallerden biridir. Mektebin bu seneki çift malzemesini de Ankara vilayeti temin edecektir. Okula devam eden çocuklar okuyorlar; okuduklarını tatbik ediyorlar; bu tatbikatın elde ettikleri mahsulât mektebin ihtiyaçlarına harcanmaktadır. Ve üç yıldır ki mektep bütün ihtiyaçlarını bu suretle tedarik etmektedir.

Mahallinde inceden inceye tetkikat yapan Ziraat Vekâleti ve vilayet heyetleri bu hususta mektebin muvaffakiyetleri karşısında takdirinden kendilerini alamamışlardır. Mektepteki dört muallim, bu parlak inkişafa hakiki müessisidirler. Onların bu ulusal rolleri çok yüksek bir değerdedir. Bu sene mektebe 2000 lira kıymetinde birde yataklı ve yemekhaneli pavyon ilâve edilecektir. Şimdiki mektebin yataklı kısmına yalnız erkek talebe alınmaktadır. İleride mektep muhtelif olacaktır. Mektebin bu günkü programına göre öğleye kadar ders ve ondan sonra tatbikat yapılmaktadır.

K. K. K.

Karamanda yangın

Karaman (Hususi) — Odun pazarında arabacı Ali ustanın dükkânında dikkatsizlik yüzünden bir yangın çıkmış fakat halkın gayretile sirayetine meydan verilmeden söndürülmüştür.

Kari Mektubu

Nasreddin Hoca'nın
ahfadından birisi
söylüyor

Bize İstanbulda gör-
düğü kusurlu işleri
anlatıyor

Birkaç gün evvel Yalovaya giden muharrirlerimizden birisi orada, bir tesadüf eseri olarak Nasreddin Hoca'nın salâsinden bir Bayan ile tanışmıştır. Nükteden hocanın bu hafidi İstanbul'un birçok şeylerinden şikâyetçidir ve bu şikâyetlerini muharririmize anlatmıştır. Söz muharririmize bırakıyoruz:

Yalovada bir otelin bahçesinde tanıştığım meşhur Nasreddin Hoca'nın ahfadından muhterem bir bayan, kendisinin memleket işleriyle çok alakadar bulunduğunu ve bunun için de gazete idarehanesine kadar giderek gözüne ilâşen aykırı şeyler hakkında şikâyetlerde bulunacağını söyledi ve beni burada görmüşken derlerini açmak istediğini ilâve eyledi. Ben, derhal blok notumu çıkarak yanına oturdum ve söylediklerini sırasıyla yazmağa başladım; söylediklerinde pek haklı görülen bu bayan bana dedi ki:

— Galata rıhtımında umumî bir hela yapılmamış olduğundan keskin bir idrar kokusu oradan geçenleri pek rahatsız etmektedir. Yabancı seyyahların da uğraşı olan bu yerlerin herhalde onların üzerinde pek fena tesirler yaptığını şüphe yoktur.

Taksimdeki Cumhuriyet âbidesinin üzeri kuşlar tarafından kirlenmektedir. Bunu her zaman temiz tutacak bir hizmetçi yok mudur? Sonra bu âbidenin önünde vakit vakit ecnebler tarafından yapılmakta olan törenlerde bizim memurlarımız elleri arkalarında ve gayet lâubaliyane bir surette durup dolaşıyorlar. Herkesin hürmet eylediği bir âbide önünde bizler neden bu kadar lâkayt kalıyoruz?

Yurdumuzun nasıl kurtarılacağını büyük bir belâgat ve büyü bir canlılıkla ifade eden bu âbidenin önünden geçen her fert neden şapkasını çıkararak hürmetle geçmiyor?

Bu muhterem bayan sözlerine devam ediyor: — Gazete müvezzillerinin kıyafetleri de dikkat gözüne alınacak şeylerdendir. Bunlar neden bir örnek kıyafetlere konulmuyor da perişan bir üst başla dolaştırılıyor?

Bunlar, formalı elbiseler giyerek temiz bir kıyafetle bu vazifeyi yapsalar matbuatın ne kıymetli bir müessese olduğuna dair herkes daha iyi bir fikir verilmis olur.

Muhterem bayan burada sözlerine hız vererek:

— Hallaçlar pamuk atarlarken ayakaklarını çıkarmıyorlar ve pamuklara mikrop buluşturuyorlar. Onun için bu esnafı birer tulum giymeğe mecbur etmelidir. Sonra bir dükkân içinde kolacı ile ayakakları bir arada çalışıyorlar, satıcılar kese kâğıtlarını yerlere bırakıyorlar, kavun karpuz satanlar halkı aldatıp ham, kabak ve tatsız şeyleri sürmeğe uğraşıyorlar, otellerde helâlar kokuyor, yemekleri yenmiyor, iyi servis yapılmıyor ve müşterilere haksız tutuluyor, fazla kazanç hırsı ihtikârlar ve yüzde iki yüz nisbetinde kazançlar devam edip gidiyor...

Diyecek bunların gazetelere yazılmasını ve bu suretle büyüklerimizin dikkat nazarlarını çekerek bu gibi uygunsuzlukların kaldırılmasını reca eyledi. Ben de kendisine bu arzularının yerine getirileceğine ve gazetemiz sahifelerinin halkın dileklerine her zaman açık bulunduğunu söyleyerek kendisinden ayrıldım.

Yeni bir eve tarh
edilen vergi

Üsküdar'da İhsaniyede Köprülükonak sokağından 8 numarada okuyucumuz Fatma Seniye bize yazdığı bir mektup...

Tarihde
Efsaneler

Güzel Leda ve Tindar

Yazan: Süheylâ Güldiken

Kadından yalnız merhamet beklemek, şefkat istemek, kadını bir erkek gözüle sadece şehvet coşturan bir et yığını, uzvi bir külçe gibi görmek... Ne boş şey bul. Tarihini kadını bu vehimleri inkâr etmiştir. Tarihte kan dökene, kan içen kadınların azgın ihtiraslarını affettiren sebepler yok mu acaba?

Eğer bugünün kadını kendisi gibi bir et yığını ve uzvi bir külçe olan erkeklerle hak müsavatı, hukuk beraberliği istiyorsa, bunu, kadının gönlünde ve göz bebeklerinin çekici akislerindeki ihtilâlin erkek hoddinliğine karşı kaynaşması şeklinde telâkki edemez miyiz.

Tarih bize Lokustu tanıtıyor. Bu kadın, bütün hayatını erkekleri öldürmekle geçirmiştir. Hazırladığı müthiş zehirlerle İmparatorların, jeneralin, en güzel erkeklerin gönlünü, göz bebeklerini ölümlün insafsız eline havale etmiştir. Lokust muhakkak ki bütün fizyolojik hüviyetiyle bir kadındır. Onun bu vahşeti, affedilmez cinayetlerin başına geçirilmek lazımdır. Fakat bakınız bu zehirli kadını ne söyliyeceği?

Birgün İmparator Neron onu yanına çağırdı ve emir etti:

— Britaniksu öldürecek. Onu kıvrandıra kıvrandıra öldürecek bir zehir hazırla!

Ve Lokust zehrini hazırladı, Neronun huzuruna getirdi. İmparator sordu:

— Zehrin tesirinden emin misin?

Bu kadın Dökenin, can boğazı kadın, soğuk kanlılığına heybet verecek bir soğuklukla baş eğdi:

— Tecrübe edebiliriz.

Derhal bir esir getirildi. İri vücutlu, pehlivan yapılı bir köle... Ve zehir bu esire icrildi. Pehlivan yapılı koca cüsse tamam bir buçuk saat kıvrana kıvrana, kendini yerden yere çarpa çarpa can çekişti ve sonunda kan kusarak öldü.

Lokust bu cehennem manzarasını merhametsizliğe hüviyet aşılayacak bir insafsızlıkla seyretti, sonunda gayri ihtiyari şöyle dedi:

— Kadın elinden gelen ölüm niçin tatlı olmuyor acaba!..

Biz tarih sayfalarında presez

tupta bir vergi yanlışlığını anlatıyor, diyor ki:

"Adresini verdiğim sokakta kârgir bir hane inşa ettirmiştim. Evim 935 senesi mayısın birinci günü bitti. Usulen kıymet takdir ve vergi tarh edilmesi hakkındaki kanuna tevfi kanı malîyeye müracaat ettim. Yeni binaların üç senelik maafiyet kanunundan istifade ettikleri malumdur.

Evim gözden geçirilmiş ve uzun bir müddet sonra 2688 kuruş vergi tarh edilmiştir. Ben bunu verginin mikdarını bildiren ihbarname telâkki ederek itiraz aklımın geçirmemişim. Halbuki 23-5-936 tarihinde üç sene vergiden maaf olan mezkûr hanenin vergisini istihsal için malîye memurları hacze geldiler.

Müracaat ettik! Evimin daha evvel yapılmış olduğu kaydını buldular. Asla! Daha evvel yapıldığı hakkında isnat edilen vesikalar meydana olmadı gibi İstanbul ve Üsküdar Belediyeeleri fen ve sıhhat işleri dairelerinde mevcut evrak, rapor, ruhsatıye vesair resmi kayıtlar, mahalle ahâlisi hakkımızı müeyyet iken indî bir kararla hukukumuzun iptal cihetine girdi.

Varidat müdürlüğünün mahallinde tetkikat icrası ve komisyonu konulması lâzımlağınca hakkındaki kararı da infaz edilmemiştir ve şimdi bu evrakın da nerde olduğu bilinememektedir."

Lambalın'de tatlı hikâyesini okuyoruz. Fransız ihtilâlinin bu güzel kurbanını öldüren erkekleri affedebilecek acaba kaç kadın bulabilirsiniz?

Prenses Lambal kadın güzelliğini vücudunun her köşesinde, her hüccyesinde ihtisamlı temsil ediyordu. Çok güzeldi. Çeken, sevdaya can veren ve çok güzel gözleri vardı. Onun uzunca beyaz yüzünü gönen bir erkek-kadına karşı ne kadar taşkalpli olursa olsun bu muhteşem ve masum güzellik karşısında kendinden muhakkak bir kaç kere geçirdi. Fakat ondaki bu yüksek güzellik erkek denilen uzvi külçeyi kan dökmeden alakoyamadı. Fransız ihtilâlinin en kanlı ve kızıl günleri yaşıyordu. Bir gün bir kaç ihtilâlcî saraya baskın yaptılar. Prenses Lambal hafif hasta idi, yataktaki yatıyordu. Azgın ihtilâlciler onu yarı çıplak yattığı yataktan kaldırdılar, sokağa çıkardılar ve binlerce ihtilâlcî önünde bu güzel kadını, kafasına çekikle vurarak öldürdüler.

Lambal ölmüştü, fakat cinayetin ve faciyanın en korkunç sahnesi şimdi başlıyordu. Sarhoş bir ihtilâlcî bu güzel ölünün göğsünü keskin bir bıçakla yardı, kalbini çıkardı ve kim bilir kaç erkeğin gönlüne aşk veren o kalbi izkarada pişirerek yedi.

İşte bunlar öyle facialardır ki kadına karşı erkeğin ve erkeğe karşı kadının ihtiraslarını gösterir.

Efsaneler tarihine geçelim.

Tanrıların tanrısı Zeus, henüz İsparta Kralı Tindarin güzel karısından daha güzel bir kadını yaratmamıştı. Ve Kral karısı Leda, kadın güzelliğini bütün kâinata karşı tek başına temsil ediyordu.

Fakat güzellikte hakiki bir eşsizliğe sahip olan bu en güzel kadın bile elini kan pıhtılarıyla yıkamaktan kendini alamamıştı. Kadın yalnız merhametin, yalnız şefkatlin timsali olarak düşünenlerin aldandıklarını şu efsanevi misal bile ispat etmiyor mu?

Leda sadece gözlerinin çekici kudretile değil, mevzun vücudunun bütün kıvrımlarında taşıdığı güzellik ve şehvet hamulesile de emsalsizdi. Ve tanrıların tanrısı Zeus bu güzel Ledayı bûlbûl sesinden yaratmış çıplak gözlerinin okislerini ona gıda yerine içire içire bütülmüştü.

Leda büyüdü, gelişti vücudunun güzellikleri çıldırtan varlıklar halinde inkişaf etti. İşte o zaman tanrıların tanrısı Zeus bile kendinden geçerek haykırdı:

— Ne güzel yaratmışım şu kadını!

Ve Zeus ilk defa olarak Leda'ye âşık olmuştu. Onu, kendi yarattığı mahluku çıldırması seviyordu. Fakat Leda, İsparta kralı Tindara daha önce söz vermişti. Kralın olacağı o. Evlenecekler, kraliçe olacaktı. Evet. Evlendiler ve güzel Leda İsparta kraliçesi olarak saltanat ve haşmet kazandı. Lakin bu ihaneti tanrıların tanrısı Zeus affetmedi.

Bir gün yarıardağları Tanrısı Vülkene şöyle dedi:

— Ondan, benim güzel mahlûkum Leda'dan intikam alacağım. Fakat nasıl olmalı bu?

Tanrıların Tanrısı çok kızdı. Vülken cevap veremedi ve Zeus o dakikada intikam şeklini bulmuştu. Ertesi gün Büyük Tanrı bir Kugu kuşu kılığında girerek Ledanın yanına gitti. Bir ormanda güzel perillerle sohbetleşen Leda, yanbaşında kanat ve gaga oynatan bu güzel Kuguyu o kadar beğendi ki... Onun kuş cilvelerine kandı, aldırdı ve onunla münasebette bulunmaktan bile çekinmedi. İşte artık Zeus intikamını

almış, ona kuş hüviyetini de aşılamıştı. Ve sayılı aylar geçtikten sonra gebe kaldı, iki yumurta doğurdu. Bu yumurtalar onun tanrıların tanrısından olma birer çocuğu idi. Bu yumurtalarda biraz sonra bir yavru çıkardılar ki efsaneler tarihi bunlara Kostor ve Polusk adlarını veriyor.

Güzel Leda kendisinden doğan bu hayvani insan hüviyetlerden çok müteessirdi. Zeusun kendisine reva gördüğü bu intikamı bir türlü affedemiyor, ilk münasebet dakikaları aklına geldikçe çılgına dönüyordu.

Artık fazla tahammül edemeyeceğini anlamıştı. Kendi başına yalnız kaldıkça hönğür hönğür ağlıyor ve:

— Bu intikamı kanla temizleyemezsem çıldıracağım, diyor. Uzun uzun düşündü, başına gelen bu azabın hocası kızıl Tindarin aczi yüzünden ileri geldiğine hükmetti ve sonra katli kararını verdi

— Onu öldürecekim!.. Ve güzel Leda, kendisinden yalnız merhamet, şefkat ve masum bir aşk beklenen Leda bir gece, uyuyan kocasının gırtlığına o nazik ellerile sarılarak onu boğdu, öldürdü.

Süheylâ Güldiken

Not

Defteri

Hastaneler

Etfal Hastanesi	42426
Gülhane Hastanesi	20510
Haydarpaşa Nümune Hastanesi	60107
Kuduz Hastanesi, Çapa	22142
Zeynep Kâmil Hastanesi, Üsküdar	60107
Emraz aklıye ve Asabiya Hastanesi Bakırköy	16-60
Haseki Kadınlar Hastanesi Aksaray	2455
Gureba Hastanesi, Şehremini Cerrahpaşa Hastanesi, Cerrahpaşa	23017
	21693

Telefon numaraları

Şahî İmdat otomobili	4499
Hasta Nakliye otomobili: "Gündüz,"	2041
"(Gece)"	4499
"(Gece ve Gündüz)"	6086
Devlet Demiryolları Müracaat kalemli, Haydarpaşa	42145
Şark Demiryolları Müracaat kalemli Sirkeci	23079
Demiryolları acentesi Akay Kadıköy İşletisi baş memurluğu	4373

İstanbul	24222
Kadıköy	60002

Leda büyüdü, gelişti vücudunun güzellikleri çıldırtan varlıklar halinde inkişaf etti. İşte o zaman tanrıların tanrısı Zeus bile kendinden geçerek haykırdı:

— Ne güzel yaratmışım şu kadını!

Ve Zeus ilk defa olarak Leda'ye âşık olmuştu. Onu, kendi yarattığı mahluku çıldırması seviyordu. Fakat Leda, İsparta kralı Tindara daha önce söz vermişti. Kralın olacağı o. Evlenecekler, kraliçe olacaktı. Evet. Evlendiler ve güzel Leda İsparta kraliçesi olarak saltanat ve haşmet kazandı. Lakin bu ihaneti tanrıların tanrısı Zeus affetmedi.

Bir gün yarıardağları Tanrısı Vülkene şöyle dedi:

— Ondan, benim güzel mahlûkum Leda'dan intikam alacağım. Fakat nasıl olmalı bu?

Tanrıların Tanrısı çok kızdı. Vülken cevap veremedi ve Zeus o dakikada intikam şeklini bulmuştu. Ertesi gün Büyük Tanrı bir Kugu kuşu kılığında girerek Ledanın yanına gitti. Bir ormanda güzel perillerle sohbetleşen Leda, yanbaşında kanat ve gaga oynatan bu güzel Kuguyu o kadar beğendi ki... Onun kuş cilvelerine kandı, aldırdı ve onunla münasebette bulunmaktan bile çekinmedi. İşte artık Zeus intikamını

İstanbul

18: Şenfonik musiki, 19: Habberler, 19.15: Muhtelif plâklar, 20: Halk musikisi (plâk), 20.30: Stüdyo orkestraları, 21.30: Son haberler.

Saat 22 den sonra Anadolu Ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

AÇIK SÖZ

Onu seven okuyan yayan tanıtanın dir.

S P O R

Olimpiyadlar hızını aldı.

Dün mühim Atletizm çarpışmaları oldu

10000 metrede Finlândiyalılar büyük bir muvaffakiyet elde ettiler

Berlin, 2 (A. A.) — 2 ağustos pazar günü, spor faaliyetlerinin ilk büyük günüdür. Bütün dünya milletleri arasında centilmenle mücadele, on beş gün devam edecektir.

Bu sabah, 100 metrelik koşuya aid taşıyıcı müsabakaları yapılırken bütün dünyanın gözleri Berlin'e çevrilecektir.

28 millete mensup 68 koşucu, bugün öğleden sonra saat 15 te yapılacak olan dömi finalinde yer alabilmek için 12 taşıyıcı yarış yapacaklardır.

Amerikalılar, bundan evvelki on olimpiyadın yedisinde bu klasik yarış kazanmışlardır ve Amerikalı Owens ile Metcalfe ve Wikoff memleketlerine sekizinci muvaffakiyeti de kazandıracak gibi görünmektedir. Fakat herhangi bir sürpriz vukuunu da hesaba katmak gerekir.

Diger taraftan Japonyalı Yoshioka, bugün öğleden sonra yapılacak dömi final müsabakasında yer alması ve yüz metrelik koşu dünya şampiyonluğu için yarın saat 17 de yapılacak final müsabakasına iştirak etmesi ihtimali vardır. Filivaki Yoshioka daha evvelce 103/10 saniye ile dünya rekorunu kırmıştır. Cenubi Afrikalı iki atletin bilhassa 104/10 saniyeyi realize etmiş olan Grimbeck'in bugün ve yarın kendilerinden bahsettirmeleri ihtimali mevcuttur.

Yüksek atlama için Amerikalıların iki büyük favorisi şampiyonu vardır. Bunlar Johnson ile Albrittondur. Bu iki atlet, 2.067 metre gibi harika denilebilecek yüksekliği realize etmişlerdir.

Bu iki fevkalâde atletten sonra Fenlândiyalı Kotgas gelmekte ve onu pek yakında Japonyalı Asakuma takip etmektedir.

Bugün gülle atmak müsabakası galibine ikinci bir altın madalya verilecektir. Bu müsabakaya 19 milletten 38 atlet iştirak edecektir. Bu müsabakanın favorisi Amerikalı Torrence'dir. Amerikalı atletin arkadaşından pek az bir farkla Alman woelke, Fenlândiyalı Baerlund ve Estonya'lı Viding gelmektedirler.

10.000 metrelik koşuda bugün üçüncü bir karar verilecektir. Bu koşuya 21 milletten 41 atlet iştirak edecektir.

Bu müsabakayı Fenlândiyanın kazanması ihtimali kuvvetlidir.

Çünkü bu, müsabakaya Fenlândiyanın asları olan Salminen Askola ve Isohollo iştirak edeceklerdir. Isohollo, büyük favoridir. Fakat Arjantinli zabala ile Oliva ve Amerikalı Lash in sürprizler yaratmaları ihtimal dahilindedir.

Bugünkü programda 800 metrelik koşunun taşıyıcı maçları da vardır.

Kadınlar, cirid atma müsabakaları yapacaklardır. Bu müsabakalara on bir millet, iştirak edecektir. Almanyalı'nın Fleischer ve Krueger adlarını taşıyan şampiyonları ile altın madalyayı kazanması ihtimali galiptir.

Berlin, 2 (A. A.) — Beynelmîle olimpiyat komitesi, bir karar sureti kabul etmiştir. Bu karara göre Alman Maistro Richard Strauss'un eseri olan olimpiyat marşını bundan sonra yapılacak olan olimpiyatların resmi marşı olacaktır.

Gülle ve yüksek atlama

Berlin, 2 (A. A.) — Sabahın ilk saatlerinden itibaren kesif halk kütüphaneleri atletizm müsabakalarında hazır bulunmak üzere stadyoma doğru gidiyorlardı.

Seçme müsabakaları başladığı zaman, tribünlerde eli binden fazla seyirci vardı.

Gülle atma seçim müsabakalarında kazanmağa muvaffak olan atletler şunlardır:

Birinci grup:

Kuntsi - Fenlândiya - Zaitz - Amerika - Viding - Estonya - Stoeck - Alman - Torrance -

Amerika - Francis - Amerika.

İkinci grup:

Hoplick - Çekoslovakya, waelke - Darnay - Macar, Douda - Çekoslovak - Baerlund - Fenlândiya - Berg - İsveç.

Yüksek atlamada 1,85 metre-yi geçerek kazananlar şunlardır:

Birinci grup

Albritton - Amerika, Kuuse - Estonya, Brasser - Felemenk, Placwczk - Lehistan, Yata - Japon, Gehmert - Alman, Trtori - bio - Filipin adaları, Bodosa - Macaa, Otto - Danimarka.

İkinci grup:

Asakuma - Japon, Eggenberg - İsveç, Thacker - Cenubi Afrika, Metcalfe - Avusturalya, Kotkas - Fenlândiya, Haley - Kanada, Johnson - Amerika, Oedmark - İsveç, Weinkoetz - Alman, Tanaka - Japon, Newman - İngiliz, Kalima - Fenlândiya, Turber - Amerika.

Yüksek atlama

Berlin, 2 (A. A.) — Yüksek atlama müsabakaları, Amerikalıların kazanmış oldukları üç galibiyetle sona ermiştir.

Birinci Cornelis - Amerika, 2.032 metre atlamış ve dünya şampiyonu olmuştur.

İkinci Albritton - Amerikalıdır.

Rekor 2.03 metre.

Üçüncü Thurber - Amerika, rekor 2 metredir.

Finlândiyalılar

Berlin, 2 (A. A.) — 10.000 metrelik koşu, Finlândiyalıların büyük bir muvaffakiyetini temin etmelerine vesile vermiştir. Finlândiyalı atletleri, Amerikalıların yüksek atlama müsabakasında yaptıkları gibi, ilk üç mevki elde etmişlerdir.

Hiçbir erkek yüzü bana tevecçü etmiyor. Diğer genç kızların baloya ve gezmeğe çağrıldıklarını, hatta izdivaca bile talip çıktığını görünce adeta gıpta ediyorum. Fakat hiçbir bana bakmıyordu, sebebini de biliyordum. Çirkin bir tenim vardı. Cildim siyah noktalarla ve açık mesamelerle dolu idi. Tevessül ettiğim bütün tedbirlerin hiç biri fayda vermiyordu. Fakat, bir kimyagerin tavsiye ettiği yağsız beyaz Tokalon kremini tecrübe ettim. Bir kaç gün sonra, cildim daha beyaz ve daha nermine bir hal keşbetti. Bir hafta nihayetinde bütün siyah noktalar ve açık mesameler tamamen zail oldu. Cildim beyazlandı, ve yumuşadı. Artık kışkanç değilim. Şimdi tesadüf ettiğim bütün erkekler bana güler yüz gösteriyorlar. Beyaz renkteki Tokalon kreminde taze krema ve muşaf zeytin yağı mevcut olup bunlar mesamelere nüfuz ve sabun ve suyun izale edemediği gayri saf maddeleri tamamen giderirler. Aynı zamanda cildi besleyen ve gençleştiren kıymetli unsurlar da vardır. Her kadın hatta yaşlı bile olsa az zaman zarfında genç kızların bile gıpta edeceği akılcı, taze ve cazip bir cilde malik olabilir.

Bulgaristan komşumuz endüstri İstanbul Sıhhi müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Orada sanayi, gümrük muafiyetlerinden çok istifade etmiştir

Türkiyenin Filibe baş konsolosu İsmail Hakkı Tevfik, komşumuz Bulgaristanın umumî iktisadî vaziyeti üzerinde tetkikler yapmakta devam ediyor ve bu araştırmalarının sonuna küçük risalelerle bize anlatıyor. Filibe baş konsolosumuz geçenlerde Bulgaristanın meyve ve sebze ticareti hakkında bir kitap neşretmiştir ki o faydalı eserden bazı parçaları "Açık Söz", okuyucularına sunmştuk. Baş konsolos İsmail Hakkı Tevfik son günlerde de "Bulgaristanda endüstri durumu ve ipek endüstrisi" adında 50 sayfalık bir kitap neşretmiştir. Bu kitapta da bazı mühim parçaları buraya alıyoruz:

1878 yılını takibeden ilk yıllarda Bulgaristanın zirai istihsalatında büyük bir tenevvü olmadığı gibi fevkalâde bir ehemmiyeti mahsusatı haiz olan ve endüstride kullanılan endüstri nebatatında da hiç bir faaliyet yoktu.

1897 yılından evvel endüstride kullanılan nebatata aid bir istatistik yoktur, hattâ şeker pancarı ziraatı bile ancak 1898 yılında ilk şeker fabrikasının açılışı üzerine başlamıştır. Yağlı hububat ziraatı, ay çiçeği yetiştirilmesi de ancak 1920 yılındanberi ehemmiyet kesbetmiştir.

1878 yılı hengâmında 62 adet endüstri imalâthanesi mevcut olup bunlardan 43 tanesi münhasıran yerli iptidai mevaddi transforme eden un fabrikalarıydı. Mütebaki 19 fabrikasının kâffesi ancak yerli iptidai mevât kullanan gaytan, içi, çömlek, gül yağı fabrikaları ve tütün işleme ve sigara imali fabrikalarıydı. Bu devrin siyasi ve iktisadî gerâitine nazaran, o zamanki fabrikalar münhasıran yerli iptidai mevât kullanmaktaydılar. Kalan diğer 6 fabrika sabun ve triyat fabrikaları ve bunlardan ikisi yalnız zirai mevaddi transforme eden bira ve ip fabrikalarıydı.

Bu 6 fabrika aynı zamanda ecnebi mevaddi iptidaiye veya yarı işlenmiş maddeler kullanmak ihtiyaç ve mecburiyetindeydiler.

1878 yılını müteakip az bir zamanda yeni fabrikalar açıldı ve iptidai maddeler ithali hissedilir bir tarzda arttı. Bu esnada yapılan ilk resmi endüstri anketi endüstrinin büyük bir kısmının yerli iptidai maddeleri imale hâdim küçük endüstri imalâthaneleri olduğunu gösterdi.

1886 yılında tanzim edilen ilk istatistik malûmatına göre bu devre nazaran ehemmiyetli bir miktarda maddeler ihali-i bildirilmektedir. İşbu istatistiğe göre:

Bira için arpa	626 ton
Maya otu (ömer otu)	14 "
Susam	369 "
Pamuk	183 "
Keten ve kenevir	65 "

Bu tarihten 48 yıl sonra bugün bile mezkûr maddelerden bir çoğu mühim bir miktarda ihdal edilmektedir. Bu arada ihdal edilmiş bulunan pamuk ipliğinin miktardaki zikredilmediği, zira bu iplikler ev ihtiyacı için ev tezgâhlarında istimal edilmektedir.

1878 yılını takibeden 20 yıllık zaman zarfında Bulgar endüstrisi istihsalatının hakiki bir inkişafa mazhar bulunması imkânı yoktu. Bu imalât ve istihsalâta karşı Berlin Muahedemesinin tahdidat ve mecburiyetlerinin doğurduğu kapitilasyon esasları içinde ancak bir hın a e siyaseti gösterilebildi, çünkü mezkûr muahede bir malın fiyatının % 8 zinden daha fazla miktarda gümrük resmi alınmasına mâni bulunuyordu.

Bu tahdidat altında ecnebi endüstrisinin rekabeti o zaman Türkiye'de olduğu gibi Bulgar endüstri istihsalat ve imalâtının dahi terakkisine hissedilir bir

mertebede mâni olmuştu. Bu duruma nazaran ecnebi iptidai maddeleri transforme eden endüstrinin teessüs imkânı bilhassa güçleşmişti. O vechile ki, yerli endüstriyihimaye maksadile neşredilen ilk kanunun çıkışın kadar, bütün bu ahval dolayısıyla mevcut 130 sanayi müessesesi ihtiyaçları olan iptidai maddeleri kâmilan memleket içinden tedarik eylemekte idir. Neticeten, yukarıda zikredilen iptidai maddelerin ithal miktarı 1894 yılında da 1886 yılı idhal miktarından pek farklı bir hale gelmemiştir. 1894 yılında ham pamuk, susam ve bira için arpa suyu mayası (malt) arpa yerini tutmak üzere idhalâtı binisbe daha fazla bulunmaktaydı.

Gümrük muafiyetile idhal edilen iptidai maddeler pek çabuk artmış ve 1909 da idhalât miktarı yerli iptidai maddeler miktarını aşmıştır.

1909 yılına aid ilk Bulgar endüstri anketi mezkûr yıl zarfında endüstri imalâthaneleri tarafından transforme edilen ham ve yarı mamul maddelerin mikdarını bildirilmektedir. Mezkûr maddelerin kıymetlerine göre yüzde 58-6 sı dışarıdan gelme maddelerdir. Un fabrikaları bundan hariçtir. Bu yüzde 58-6 nın üçte bir kısmı zirai maddeler olup bunlar başlıca pamuk, kenevir, pamuk ipliği, keten ve kenevir ipliği, arpa suyu mayası (malt) susam, kolza ve sairedir: Aynen bu maddeler 1886 da bu miktarda ithal edilmişlerdir.

1921 yılına ait Bulgar endüstri anketi doğru dürüst bir fikir vermemektedir. Çünkü istatistik direktörlüğü dünya savasının hemen sonlarında teessüs etmiş ve bu tarihte ancak bir yıllık faaliyet hayatı geçirmiştir.

Savaş bittikten sonra sabık muharipler arasında iktisadî münasebet son derece gerginleşmiş ve dışarıdan maddede idhali güç bir şekil almış bulunmaktaydı. Mamafî, bütün bu fevkalâde ahvale rağmen 1921 yılına aid istatistik mezkûr yıl esnasında Bulgar endüstrisinin bütün, un ye grafik endüstrisi müstesna olmak üzere ecnebi iptidai maddelerin kıymet itibarıyla % 42 sini transforme ettiğini göstermektedir. Bu maddelerin ancak onda bir nisbetinde ehemmiyetsiz bir mikdarını zirai maddeler teşkil eylemekteydi.

1931 yılına aid endüstri anketi o yıl zarfında şerait normal bir halde bulunduğundan Bulgar endüstrisinin inkişafı hakkında eyi bir fikir verilebilir. mezkûr yıl zarfında ithalâtın serbest bulunması ve döviz güçlükleriyle tahdit edilmiş bulunması sebebiyle transforme edilen iptidai ve yarı işlenmiş mevadin kıymetlerinin %62,5 nisbetindeki miktarı ecnebi mevattan ibaret olup bunun üçte biri zirai menşedendir.

1933 yılı hakkındaki istatistikî malûmat henüz neşredilmemiş bulunmaktadır. Mezkûr yıl zarfında teşvik edilmiş bulunan endüstri müesseseleri, un ve tütün endüstrisi müstesna olmak üzere 820,500,000 kıymetinde iptidai maddeler ve yarı işlenmiş maddeleri işleme işleri olup bu yekûnun % 58-zini teşkil eden 482,000,000 levalığını ecnebi iptidai maddeler teşkil eylemektedir.

Kitapta Bulgaristanın endüstri müesseselerinden şöyle bahsediyor:

Sebze ve meyve konserveleri endüstrisi

1931 yılında 1909 a nisbette 10 misli fazla sebze ve meyve transforme edilmiştir. 120 tona mukabil 1277 ton.

Diger taraftan İstatistik Direktörlüğü tarafından tanzim olunub henz neşredilmeyen malûmata göre 1933 yılı zarfında transforme edi-

İstanbul Sıhhi müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

İstanbul leyli Tıp talebe yurdu hademeleri için mevcut numune ve şartnamesine göre 94 takım elbise açık eksiltme suretile yaptırılacaktır.

1 — Eksiltme: Çagağlunda İstanbul sıhhat ve içtimai Muavenet müdürlüğü binasındaki komisyonda 12-8-936 çarşamba günü saat 14 de yapılacaktır.

2 — Muhammen fiyat bir takım elbisenin fiyatı 12 lira 25 kuruştur.

3 — Muvakkat teminat (86) lira 36 kuruştur.

4 — İstekliler numuneyi Çemberlitaş civarında Fuat paşa türbesi karşısında Tıp talebe yurdu merkezinde görebilirler. ve şartnameyi de parasız olarak alabilirler.

5 — İsteklilerin cari seneye aid ticaret odası vesika-sile ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya banka mektupları birlikte vaktinden evvel komisyona gelmeleri. (4212)

Türk Hava Kurumu Büyük Piyangosu Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.

4. cü Keşide 11/Ağustos/936 dadır.

Büyük ikramiye 35,000 Liradır

Ayrıca: 15.000, 12.000, 10.000 Lira'lık ikramiyelerle (20.000) liralık bir mükâfat vardır

Bayındırlık Fen Okulu Arttırma Eksiltme Komisyonundan:

Cinsi	Miktarı	Tahmin bedeli	Tutarı	İlk teminat
Çamaşır	40,000 parça	3	1200	90

Okulun Mayıs 937 sonuna kadar yıkanacak yukarıda cins miktarı yazılı çamaşırlar şartnamesine göre 5-8-936 Çarşamba günü saat 14 de ihalesi yapılmak üzere açık eksiltmeye konmuştur. İsteklilerin şartnameyi görmek üzere Arnavutköy Sarraf burnundaki okula başvurmaları ve ihale günü de 2490 sayılı kanununun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle Fındıklıda Güzel Sanatlar Akademisi binası içinde Yüksek Mektepler muhasebeciliğine toplanan komisyona gelmeleri. «4114»

len meyve ve sebzelerin mikdarı 1.358 ton olup bunun 23 tonu dışarıdan gelmedir.

Bira endüstrisi

1878 yılını takibeden ilk yıllarda ancak dışarıdan gelen arpa ve malt kullanılmaktaydı. Tedricen bu endüstride bulgar arpası kullanılmaya başladı ve kezaik bira imali için hususi bir nevi tohum ekilmeğe ve ömer otu ziraatı taammüme başladı. Bulgaristanda ömer (maya) otu istihsalı hakkında verilen malûmata göre bu nebatın ziraatına 1897 yılında başlamıştır. Bu ziraat dünya savaşında oldukça tevessül etmiş ise de 1920 yılında tamamen ortadan kalkmıştır.

Yağ veren nebatat endüstrisi

Yağ veren nebatat ziraatı şeker pancarından sonra en ehemmiyetli bir istihsalî zirai teşkil eylemekte ve mühim bir transformasyon vücuda getirmektedir.

1931 yılında 1909 yılına nispetle 172 defa daha fazla miktarda yağ veren nebatat tohumu transforme edilmiştir.

1920 den 1931 yılına kadar geçen devir zarfında yağ veren ay çiçeği tohumu ziraatı 32 misline yükselmiştir. Bu istihsalâtın mühim bir kısmı da ihraç edilmektedir. 1933 de 26,774 ton ihraç edilmiştir. Bu gün büyük bir kıfayetsizlik keten tohumu istihsalâtında görülmektedir.

Şeker endüstrisi

Bu endüstri Bulgaristan için yeni bir zirai kültürü sahası açmıştır.

İlk Bulgar şeker fabrikası 1898 de faaliyete başlamış ise de mezkûr yıl zarfında istatistik yapılmadığından transforme edilen şeker pancarının miktarı malûm değildir.

1909 yılında Bulgaristanda mevcut yegâne şeker fabrikası bu yıl zarfında 20,620 ton şeker pancarı işlemiştir. 1931 de mevcut 5 adet Bulgar şeker fabrikası 183,300 ton şeker pancarı işlemiştir. Bu miktar evvelkinin takriben 10 misli radesindedir.

Kitapta bundan sonra nebatî mensucat elyafı endüstrisinden diğer endüstri şubelerinden etrafıca bahsediliyor.

LLOYD TRIESTINO

Assiria
Çarş. 5 Ağustos, saat 17
Burgaz, Varna, Köstence, Sulina, Kalas, İbrail

Merano
Pers. 6 Ağustos, saat 17
Galata rıhtımından
Pire, (Patras), Napoli, Marsilya, Cenova

Caldea
Pers. 6 Ağustos, saat 17
Kavala, Selânik, Golos, Pire, Patras, Aysaranda, Brindisi, Ankona, Venedik, Trieste

CELIO
Cuma 7 Ağustos, saat 9
Galata rıhtımından
Pire, Brindisi, Venedik, Trieste

Albano
Pers. 13 Ağustos, saat 17
Burgaz, Varna, Köstence, Novorosiok, Batum, Trabzon, Samsun, Varna, Burgaz

QUIRINALE
Cuma 14 Ağustos, saat 9
Galata rıhtımından
Pire, Brindisi, Venedik, Trieste

Bolsena
Cumart. 15 Ağustos, saat 17
Selânik, Midilli, İzmir, Pire, Patras, Brindisi, Venedik, Trieste

Aventino
Cumart. 15 Ağustos, saat 17
Burgaz, Varna, Köstence, Sulina, Kalas, İbrail, Sulina, Köstence, Varna, Burgaz

Abbazia
Çarş. 19 Ağustos, saat 17
Burgaz, Varna, Köstence, Sulina, Galatz, İbrail

CAMPIDOGGIO
Pers. 20 Ağustos, saat 17
Galata rıhtımından
Pire, Napoli, Marsilya, Genova

Assiria
Pers. 20 Ağustos, saat 17
Kavala, Selânik, Golos, Pire, Patras, Aysaranda, Brindisi, Ankona, Venedik, Trieste

CELIO
Cuma 21 Ağustos, saat 9
Galata rıhtımından
Pire, Brindisi, Venedik, Trieste

Fenicia
Pers. 27 Ağustos, saat 17
Burgaz, Varna, Köstence, Odesa, Batum, Trabzon, Samsun, Varna, Burgaz

QUIRINALE
Cuma 28 Ağustos, saat 9
Galata rıhtımından
Pire, Brindisi, Venedik, Trieste

Albano
Cumart. 29 Ağustos, saat 17
Selânik, Midilli, İzmir, Pire, Patras, Brindisi, Venedik, Trieste

Merano
Cumart. 29 Ağustos, saat 17
Burgaz, Varna, Köstence, Sulina, Kalas, İbrail, Sulina, Köstence, Varna, Burgaz

Mezkûr vapurlar mahalli maksutlarının başlıcası için İtalya'da Kara ve Deniz servisleriyle telâki ederler. Tadilat veya teahhürattan Kumpanya hiç bir suretle mes'ul tutulamaz.

Fazla malûmat almak için Galatada Merkez Rıhtım binasında "Lloyd Triestino", Umumi Acentâlığına (Tel. 44877-8-9) ve Beyoğlunda Galatasaray civarında Yolcu Dairesine (Tel. 44686) müracaat olunur.

RESMÎ İLÂNLAR

Türk limited şirketi

Ankara Mümessillliği

Resmî ilânlar Türk Limited Şirketinden:

Şirketimizin Ankara Mümessillğine Bilâl Ak-

ba tayin olunmuştur. An-

kara'da Devairden para

ahzû kabzi, Şirket na-

mina temas ve müzake-

rede bulunmak selâhiyeti

yalnız mumailiye tevdii

edilmiştir. Keyfiyet

bilumun Resmî Devairin

nazare dikkatine vazolunur.

HASAN Kolonyası ve Losyonları

Hasan Kolonyası 95 derece halis limon çiçeklerinden yapılmış misli ve menendine dünyada tesadüf edilmeyen ve bütün itriyat âleminin tasdikında bulunan bir şaheserdir. Hasan Yasemin, Leylâk, Menekşe, Milflör ve sair çiçeklerden yapılmış kokuları insanı zevk ve cennet bahçelerinde yaşatır, Nesrin kolonyası Hasan kolonyasının yavrusudur. Limon çiçeklerinden yapılmış 75 derecede çok ucuz olması itibarile harcı âlemdir. Losyonları dahi piyasayı tamamen elinde tutmuştur. Hiç bir Kolonya ve Losyon Nesrinin güzel ve nefis kokusu ile ve ucuzluğıle rekabet edemez.

HASAN LAVANTALARI

Türkiye itriyatında büyük inkılab yapmıştır.

Şimdiye kadar çıkan :

Lâle, Şipr, Divinla, Meagis, Viyole, Milflör, Leylâk, Güller, Revdor, Origan, Yasemin, Krepdöşin, Neroll, Suar dö Paris, pompador, Aşk gecesi, dağ çiçekleri

Bahar çiçekleri, Kukaraca, Pupi, Zambak, Amber, Fulyalar, Cennet çiçekleri, Gençlik, Senklör, Amorita, çiçek demeti Yakında çıkacak olanlar:

Şanel, Rumba, Karyoka, kadın eli,

KUMBARA DESTEKTİR

KUMBARA DESTEKTİR

İş Bankasının kumbaralarını almakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda :

Taliinizi de denemiş olursunuz!

İş Bankası asgarî 25 lira mevduatı bulunan bütün kumbara sahiplerine senede 7 defa kur'a çekerek

20,000 Lira mükâfat

veriyor. Mükâfatların 10,000 Lirası her sene 1 Nisan ve 1 Teşrinievvel tarihlerinde kur'a çekilerek verilmektedir. Bu iki keşidenin her birinde 5000 lira, şu şekilde tevzi edilmektedir:

Birinciye	1000 Lira
İkinciye	250 "
10 kişiye 100 yüzer liradan	1000 "
20 " 50 ellişer "	1000 "
175 " 10 onar "	1750 "
Ceman 207 kişiye	5000

İkişer bin liralıklar:

Diğer beş keşidenin her birinde yalnız 1 kişiye iki bin lira veriliyor. Bu keşideler her sene Şubat, Haziran, Temmuz, Eylül ve Birinci Kânun aylarının ilk günleri yapılmaktadır.

Eziyet çekme...?

ASPİRİN al!

2 ve 20 komprimelik ambalajlarda bulunur. Ambalaj ve komprimelerin üzerinde halisliğin fimsali olan markasını arayınız

İlân

Galatada Hüdavendigâr hanında 71 numaralı yazıhanede mukim ve nakliyat ve ihracat işlemleri meşgul kırsade Şevki ve Şürekâsı kolektif şirketi:

Alacaklılarla konkordato akıtmak için İstanbul İcra tetkik mercii tarafından 18-7-936 tarihinden itibaren iki ay mühlet verilmiş olduğundan mezkûr borçlu şirketten alacaklı olan alacaklıların bileümle vesikalarile birlikte bu ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde İstanbulda yeni Postahane cad-desinde Ananyadı hanında 1 inci katta 2 numaralı yazıhanede Avukat İhsan Rüştüye her gün saat 14-16 arasında müracaatle alacaklarını kayıt ettirmeleri ve alacak vesikalarının suretleriyle birlikte getirilmesi lüzumu ve hilâfına hareket edenlerin konkordato müzakeresine kabul edilmeyecekleri ilân olunur.

Mezkûr yazıhanede mukim:

Komiser Avukat İhsan Rüştü

Zührevi ve cilt hastalıkları

Dr. Hayri Ömer

Öğleden sonra Beyoğlu Ağacami karşısında No. 313 Tel. 43586

KUMBARA

BİRE,
1000
VEREN
TARLADIR

Bayanlar;

ÇANTA, ELDİVEN ve ÇORAPLARINIZI

Satın almanız evvel; her halde: Yeni açılan

BAYAN

mağazalarını ziyaret ediniz. En son moda ve zengin çeşitleri arasında aradığınız modelleri bulacaksınız.

FİYATLAR MÜTEBİLDİR

Beyoğlu İstiklâl Caddesinde Hacıpulo Pasajı karşısında 283.

İstanbul Telefon Direktörlüğünden:

Hususi telefonunu para mukabili halkın konuşmasına açık bulundurmak suretile telefonu bir kâr vasıtası olarak kullanan dükkan, yazıhane, otel ev ne olursa olsun bu kabil yerlerden yaptırılacak beher konuşma umumî merkezlerde olduğu gibi 7,5 kuruştur. Hilâfında hareket ederek holtan fazla para aldığı sabit olan bu telefon sahipleri umumî merkezler hakkında tatbik olunan takibata maruz kalacaklardır.

(4358)

SATIŞ DEPOSU

JAK DEKALO ve Şürekâsı

İstanbul Tahtakale Menşee Kanza han. No. 61

TRAŞ

BIÇAGINI DÜNYADA

100

MİLYON

KİŞİ KULLANIYOR

Sahibi ve Umumi neşriyat idare eden yazı işleri müdürü
Etem İzzet Benice
Basıldığı yer: Matbaai Ebüzziya